

Jaarverslag
Drents Museum
2021

INHOUD

VOORWOORD

Raad van toezicht	3
Algemeen directeur Harry Tupan	6

JAARVERSLAG 2021

Corona	7
Nieuwe collectiepresentatie	10
Organisatie	12
Frida Kahlo	15
Bijzondere aanwinsten	19
De codes	20
Basis infrastructuur	21

BIJLAGEN

Bijlage 1 Prestatie-eisen Provincie Drenthe 2021	33
Bijlage 2 Facts & Figures 2021	49
Bijlage 3 Aanwinsten 2021	63
Bijlage 4 Bruiklenen 2021	66
Bijlage 5 Publicaties 2021	68
Bijlage 6 Bestuurs- en nevenfuncties 2021	70
Bijlage 7 Jaarrekening 2021	72

VOORWOORD

RAAD VAN TOEZICHT

“Een eredivisieclub, maar eentje die te veel mensen nog niet kennen. Dat is het Drents Museum”.

Toen ik gevraagd werd om voorzitter te worden van de raad van toezicht, waar ik al lid van was, hoefde ik daar niet lang over na te denken. Dit is nou typisch een fijn museum waar ik dat graag voor doe, en Harry Tupan en Annelies Meuleman vormen een voorbeeldig directieteam. Los daarvan heb ik altijd iets met Drenthe gehad. In de jaren dat ik er woonde was ik te klein om er bewuste herinneringen aan te hebben. Maar ik ben er altijd vaak en graag geweest en vind het een prachtige plek.

Wat het Drents Museum uniek maakt is het evenwicht tussen traditie en de regio enerzijds en het vernieuwende en gedurfde anderzijds. De bezoekers die naar Noordelijke kunst willen komen kijken, krijgen waar voor hun geld, maar het museum schroomt ook niet om een wereldberoemde Frida Kahlo binnen te halen, of een Terracotta Leger. Assen doet het gewoon. Het fijne aan voorzitter zijn van de raad van toezicht van het Drents Museum is dat veel gewoon goed loopt. Maar: dat het goed gaat betekent niet dat je lui mag worden.

We hebben het afgelopen jaar hard gewerkt om de raad cultureel diverser te maken. De procedure is twee keer stilgelegd omdat we niet tevreden waren. Je moet dan echt durven zeggen: dit doen we niet. Het is uiteindelijk gelukt en je merkt

meteen wat een verschil het maakt. Echt een verrijking. Ik vind het belangrijk om als raad van toezicht geen passieve rol te hebben, maar actief te kunnen optreden als sparring partner voor de directie. Eerder een klankbord te zijn dan een controleur op hoofdlijnen.

Waar we bijvoorbeeld goed naar moeten kijken is: hoe staan we ervoor op de ladder van de digitalisering? Het gaat goed, maar we willen niet ineens ergens in de achterhoede staan omdat we even niet goed hebben opgelet. Daarom wordt er begonnen met een digitale analyse; waar staan we nu en waar kunnen we verbeteren. Ook was er geen volwassen aankoopfonds. Als er zich een bijzondere situatie voordeed moest het museum op dat moment in de benen komen. Maar waarom zouden de grote gevestigde musea wel ambitie (en de financiën) mogen hebben om, zeg, een Van Gogh aan te kopen en het Drents Museum niet? Gesprekken hierover zijn inmiddels opgestart met de provincie Drenthe.

Dit zijn onderwerpen waar we over kunnen meedenken en dat doen we ook graag. In die zin is de rol van een raad van toezicht de afgelopen tien jaar flink veranderd.

Ik merk dat velen pas tijdens de lockdown hebben gemerkt hóe gemakzuchtig we met iets als museumbezoek omgaan, hóe vanzelfsprekend het is dat dat gewoon maar kan – terwijl je echt niet elke week naar een museum gaat. Pas als het niet kan, merk je pas hoe hard je het nodig hebt. Cultuur is maatschappelijke zuurstof.

Het is een gek jaar geweest, maar mooie dingen gloren. Ik heb wat ontwerpen mogen zien voor de uitbreiding en voor de nieuwe entree, en geloof me: als alles volgens plan verloopt heeft Assen binnenkort hét museum van het Noorden.

Alexander Pechtold, voorzitter raad van toezicht

RAAD VAN TOEZICHT DRENTS MUSEUM 2021

De heer A. Pechtold, voorzitter

- Algemeen directeur CBR
- Voorzitter Raad van Commissarissen NLO
- Voorzitter Stuurgroep Renovatie Binnenhof
- Voorzitter Raad van Advies Autoriteit Persoonsgegevens
- Voorzitter Raad van Toezicht Nationaal Fonds Kunstbezit

De heer R. Tuhuteru

- Directeur Stichting Pelita en operationeel directeur Stichting 1940–1945
- Voorzitter Commissie Erfgoed van het Amsterdams Fonds voor de Kunst
- Voorzitter selectiecommissie Programma Indisch Erfgoed Digitaal
- Lid selectiecommissie Zuid-Hollands Mediafonds
- Bestuurslid NIOD Fonds

Mevrouw T. Vellenga

- Lid raad van toezicht Het Noordbrabants Museum
- Lid raad van toezicht Mauritshuis
- Bestuurslid Keys to Music Foundation

De heer J.H.J. Zegering Hadders

- Voorzitter Stichting beheer Dergengelden Ai2
- Board member Ageas SA/NV, lid Audit committee
- Board member AG Insurance SA/NV, lid Audit committee

De heer H. van der Hoek

- Zakelijk directeur van het theatergezelschap Noord Nederlands Toneel en dansgezelschap Club Guy & Roni in Groningen
- Bestuurslid Nederlandse Associatie voor Podiumkunsten

Mevrouw K. Mohan

- Manager Frontoffice KPN

De heer M.J.V.P.W. Schoonheim

- Directeur-Eigenaar Digitsyze Consultants/ Marsc BV
- Voorzitter Bedrijvensociëteit A37
- Voorzitter Stichting Drentse Onderneming van het Jaar
- Bestuurslid/penningmeester Nationaal Beeldenpark De Havixhorst

Mevrouw R. Soedhoe

- Director Markets & Securities Operations ABN AMRO
- Lid Raad van Commissarissen Unive Het Groene Hart

Het afgelopen jaar is de raad van toezicht 4 maal bijeengekomen.

De leden van de raad van toezicht ontvangen een vergoeding voor gemaakte onkosten.

VOORWOORD

ALGEMEEN DIRECTEUR HARRY TUPAN

Eind 2020 sloten we een naar jaar af. We gingen vol goede luim door naar 2021, de uitgestelde opening van *Viva la Frida!* in het vooruitzicht, eindelijk zou deze langgekoesterde droom alsnog uitkomen, moedig voorwaarts!

Maar toen...

Ook 2021 werd, zo kunnen we wel constateren, een bewogen jaar. De moed en de pret werden danig getemperd; opnieuw door corona en de verschillende fasen van maatregelen die we dienstengevolge kregen opgelegd. Van 60 bezoekers per kwartier gingen we naar 50, naar 25 en uiteindelijk naar nul, de totale sluiting. Dat was het absolute dieptepunt van het jaar. Uiteindelijk zijn we in het hele jaar 2021 maar 28 weken open geweest.

Maar laten we niet vergeten dat er ook moois was, en hoe! De opening van *Viva la Frida!*, op 7 oktober, was één groot feest, met een spectaculair randprogramma waar de hele stad aan meedeed. Een optocht, de hele Brink vol met kleurige en verlichte altaren. De komst van koningin Máxima – het onbetwiste hoogtepunt van het jaar 2021.

Dit had nooit gekund zonder alle medewerkers en hun tomeloze inzet. Ik heb diep respect voor hen, allemaal. Zij hebben zich, ondanks alles, ondanks het thuiswerken, ondanks alle onmogelijkheden, werkelijk voorbeeldig ingezet. Dankzij hen, en dankzij de steunmaatregelen, hebben we een

goed jaar achter de rug. In die korte tijd dat we open waren hebben we ruim 108.000 bezoekers kunnen verwelkomen. Die kwamen vooral af op *Viva la Frida!* en op *Henk Helmantel – Meesterschilder*.

Nog iets moois om bij stil te staan: onze vrienden en de leden van de businessclub, maatschappelijke stakeholders, alle financiers – ze zijn er nog. Niemand heeft ons laten vallen. Dat bevestigt het gevoel dat we als Drents Museum breed gedragen worden in de maatschappij. Om dat te merken – dat is een zonnetje in een duistere periode.

Ondanks alle tegenslagen gaan wij gewoon door. Opnieuw met volle kracht vooruit. En er liggen prachtige dingen in het verschiet. De nieuwe collectiepresentatie bijvoorbeeld, waar we volop mee bezig zijn en waarin we hopen het komende jaar grote stappen te kunnen zetten.

Zo gauw de omstandigheden het weer toelaten hopen we ons oude niveau snel weer terug te krijgen. Aan onze inzet en enthousiasme gaat het zeker niet liggen!

Harry Tupan, algemeen directeur

JAARVERSLAG 2021

CORONA

Het eerste halfjaar van 2021 waren we gedwongen dicht. Een enorme tegenvaller, zeker gezien de plannen voor Frida Kahlo – zo'n tentoonstelling heb je maar eens in de tien jaar. Het heeft 2,4 miljoen euro gekost om Frida in Assen te krijgen en te laten zien, waar een reguliere tentoonstelling vijf tot zeven ton kost. Onze ambitie was om het succes van het Terracotta Leger uit 2008 te evenaren en minstens 300.000 bezoekers te halen. Zonder corona was ons dat zeker gelukt.

Viva la Frida! stond gepland voor 2020, maar vanwege corona hebben we de expositie een jaar uitgesteld. Het was heel jammer dat dat nodig was, maar achteraf fijn dat dit geregeld kon worden.

Coronateam

Vanaf het begin van de coronacrisis hebben we een coronateam opgetuigd dat na elke persconferentie, na elke verandering in het beleid, bij elkaar kwam om te bekijken wat dit betekende specifiek voor ons museum, het publiek, de inrichting, de medewerkers. We hadden gehoopt dit team in 2021 niet meer nodig te zullen hebben. Maar helaas.

Het coronateam bestond uit vijf personen: vertegenwoordigers van de beveiliging, educatie, marketing, personeelszaken en publiek. Samen werd elke keer bedacht hoe we de – heel algemene – maatregelen konden vertalen naar onze specifieke situatie. Dat kon gaan over bezoekersaantallen versus maximale capaciteit en looproutes, maar ook: hoe communiceren we

precies naar welke groep? Hoe leggen we uit dat gewone groepen bezoekers niet mogen, maar groepen scholieren wel, omdat dat geldt als onderwijs op locatie en zo binnen de RIVM-regels valt? Of meer interne zaken, zoals thuiswerken en thuiswerken tenzij... We hebben geprobeerd onze medewerkers hierin wat richting mee te geven.

Zo creatief mogelijk

Opvallend dit jaar was dat door de pandemie onze bezoekers veeleisender zijn geworden en de beleving van drukte duidelijk was veranderd. Hoewel wij voldeden aan alle richtlijnen van de Rijksoverheid en het officiële museumprotocol van de Museumvereniging aangaande de coronamaatregelen, vonden sommige bezoekers het soms té druk, voelden ze zich soms onveilig of werden boos als ze door onze medewerkers óf andere bezoekers werden aangesproken op hun gedrag. Begrijpelijk, gezien de omstandigheden, maar soms moeilijk uit te leggen, gezien de vele wisselende overheidsmaatregelen.

We probeerden binnen alle beperkingen zo creatief mogelijk te zijn. De tijdsloten die zorgden voor verspreiding over de dag, de vertoning van de film in een andere ruimte, online aangeven welke dagen het drukst zijn, chocolade uitdelen aan mensen in een wachtrij. We wilden binnen de beperkingen zo gastvrij en klantvriendelijk mogelijk blijven en de bezoekers bij ons houden.

Een trouwe fanschare

We hebben ons best gedaan om contact te houden met het publiek tijdens de lockdowns; extra belangrijk nu we veel mensen niet lijfelijk konden ontmoeten. Er zijn dit jaar weer meerdere

online programma's aangeboden voor verschillende doelgroepen. Dat is sinds corona onbetwist normaler geworden en daar hebben we zelf ook veel van geleerd. Het voordeel om zo veel meer mensen uit andere delen van het land te kunnen aanspreken is een ontwikkeling die we blijven vasthouden.

Wat heel mooi is: van de bijna 2200 vrienden heeft bijna niemand opgezegd. Hetzelfde geldt voor de businessclub. We hebben een trouwe fanschare, voelen ons zeer gesteund en dat hielp enorm om de moed erin te houden.

Testen voor Toegang

In het voorjaar kon een selectie van landelijke musea meedoen met ‘Testen voor Toegang’. Wij hebben ons meteen aangemeld: alles wat we konden doen om mee te helpen de maatschappij weer open te krijgen, daar wilden we graag aan meewerken.

Het liep geen storm, maar dat is ook wel begrijpelijk – het vergt wat als je je eerst moet laten testen. Minister Van Engelshoven kwam kijken, sprak met bezoekers, bekeek de tentoonstellingen. Ze is het hele Noorden doorgereisd en heeft alle grote musea bekeken en daardoor werd het een mooi noordelijk statement. Haar aanwezigheid heeft ons veel publiciteit opgeleverd.

Corona heeft veel geëist van onze veerkracht en creativiteit. Maar we zijn er heel trots op dat we er zo goed doorheen zijn gekomen. Dat danken we aan de inzet van al onze collega's.

NIEUWE COLLECTIEPRESENTATIE

In 2023 laten we onze bezoekers kennismaken met de magische verhalen van het Drents Museum, door middel van spectaculaire presentaties van de eigen collectie. Met een mooie balans tussen voorwerp, vormgeving en verhaal willen we alle bezoekers emotioneel raken.

Voor het zover is, moet er nog wel wat gebeuren. Eerder maakten we samen met een bureau uit Denemarken een eerste ontwerp.

De volgende fase

In het afgelopen jaar zijn we, na een Europese aanbesteding, verder gegaan met een consortium van Bruns (producent), NorthernLight (ontwerpbureau) en YIPP (multimediabureau), bedrijven met een grote wereldwijde ervaring in het ontwikkelen, ontwerpen en realiseren van tentoonstellingen en experiences. Samen dragen ze zorg voor ontwerp, productie, installatie en multimedia van de nieuwe collectiepresentatie. In nauwe samenwerking met onze inhoudelijke collega's werd het inhoudelijk concept aangescherpt, de fysieke inrichting meer in detail ontwikkeld en de multimediale toepassingen beschreven. Om het project van de nieuwe collectiepresentatie in goede banen te leiden

hebben we een projectorganisatie opgetuigd onder leiding van het externe adviesbureau abcnova.

Onze wensen voor bouwkundige aanpassingen hebben we ook op het afgelopen jaar geïnventariseerd. Het pand moet toegankelijker en duurzamer gemaakt worden. Deze aanpassingen

(zo'n drie miljoen euro) worden gefinancierd door de provincie, eigenaar van pand en collectie. Bij deze aanpak betrekken we alle disciplines: multimedia, doelgroepen, publieksbegeleiding, websites, communicatie-uitingen, beleving, van zaal tot zaal. Dat gaat ver, is veelomvattend en wordt naar ons idee radicaal anders dan alles wat je gewend bent.

Portal

Een belangrijk onderdeel van de nieuwe presentatie is de zogeheten Portal. Met deze digitale toegangspoort willen we bezoekers meer verdieping bieden over onderwerpen die hen aanspreken. Zijn ze geïnteresseerd in het meisje van Yde? Waarom dan niet óók gaan kijken op de plek waar zij geofferd is? Belangstelling voor Vincent van Goghs Drentse periode? Hoe mooi is het om dan de grond te bezoeken waar hij ook liep en op die plek de brief voorgelezen te krijgen

die hij aan zijn broer schreef, waarin hij exact dat landschap beschrijft – het landschap dat hij ook schilderde? De Portal Drenthe moet dit allemaal makkelijk mogelijk maken. De eerste aanzet hiervoor hebben we afgelopen jaar beschreven.

Masterplan

Maar we denken ook verder. Over het entreegebied bijvoorbeeld, dat is ingericht op 125.000 bezoekers per jaar; wij hebben er gemiddeld 200.000. De entree is, kortom, te klein geworden en ietwat

gedateerd. In 2021 hebben een prachtig plan bedacht voor een grote openbare publieksruimte, waar iedereen ook zónder kaartje naar toe kan gaan. In 2022 willen we dit samen met de provincie en gemeente verder ontwikkelen.

Het merk Drents Museum

Zo'n vernieuwing is een uitgelezen moment om eens onder de loep te nemen hoe we ervoor staan als merk. Onderzoeksbureau Hendrik Beerda onderzocht dit jaar het merk Drents Museum en bevestigde vooral onze eigen gedachten: dat we nationaal aardig bekend zijn. De verbeterpunten zitten vooral in de internationale bekendheid, iets waar we vóór corona net mee gestart waren. Ook kunnen we nóg creatiever zijn in het ontwikkelen van onderscheidende tentoonstellingen, het aanboren van nieuwe doelgroepen en ons leerzame karakter meer benadrukken. Verder moeten we vooral koers houden als merk.

ORGANISATIE

Nieuw team Publieksservice

Afgelopen jaar hebben we, met hulp van een externe projectleider, een nieuw publieksteam opgezet, dat zich speciaal bezig houdt met het gastvrij ontvangen van onze bezoekers bij de hoofd- en groepsentree. Het nieuwe team Publieksservice bestaat inmiddels uit negen medewerkers en is zeer divers van samenstelling. Zij vormden al snel een mooi, hecht team, dat meteen goed aan de slag kon met het ontvangen van alle bezoekers voor *Viva la Frida!*

Medewerker participatie/naoberschap

We willen een toegankelijk museum voor iedereen zijn. Daarvoor hadden we al speciale programma's voor onder andere visueel beperkten, voor slechthorenden, voor prikkelarme bezoekers en mensen met Alzheimer, maar we willen ook graag andere groepen verbinden aan ons museum.

Om hieraan te kunnen voldoen, hebben we per 1 oktober 2021 een medewerker participatie/naoberschap kunnen aantrekken, die zich specifiek bezig gaat houden programma-ontwikkeling die meer divers is en die samenwerking gaat zoeken met uiteenlopende groepen. Ter voorbereiding op een tentoonstelling over

Molukkers in Drenthe (2023) zijn we al begonnen met het opbouwen van een duurzame relatie met de Molukse gemeenschap in de provincie.

Registrar

Alle 95.000 objecten in onze collectie moeten ook geregistreerd worden zodat ze terug te vinden zijn. Ook is het belangrijk dat ze ontsloten worden voor de buitenwereld, zodat iedereen online kennis kan nemen van onze collectie. Eind oktober konden we bij Collectiemanagement een registrar aantrekken.

Conservator Externe betrekkingen

Het Drents Museum wil nadrukkelijk een verbinding aangaan met collega-musea in Drenthe om de Drentse collectie toegankelijker te maken. Daarvoor is een conservator externe betrekkingen geworven die per 1 januari 2022 bij het museum start. De nieuwe functie maakt het mogelijk om niet alleen actief te adviseren met bruikleen-aanvragen, maar ook om op meerdere vlakken te helpen een waardevolle ‘naober’ te zijn voor de museale burens.

De drie bovenstaande functies zijn mogelijk gemaakt door een subsidie van het Mondriaan-fonds. Het subsidiebedrag is voor twee jaar. Aan het eind van die periode gaan we kijken hoe we ervoor staan en hoe deze functies zich ontwikkelen.

Nieuwe bedrijfsarts

Omdat we behoefte hadden aan kortere lijnen én rechtstreeks contact met een bedrijfsarts, zijn we overgestapt van een compleet dienstenpakket bij een arbodienst naar een contract met een bedrijfsarts, gevestigd in Assen. De overige zaken konden door ons team P&O worden geregeld, samen met de leidinggevenden.

RIF-subsidie

Het Drenthe College heeft, met het Drents Museum als een van de partners, afgelopen jaar een aanvraag gedaan bij het Regionaal Investeringsfonds (RIF) voor een vierjarige samenwerking tussen overheden, bedrijven en onderwijs. Met als doel dat leerlingen van het Drenthe College gemakkelijker kunnen doorstromen naar het bedrijfsleven. De subsidie is toegekend. In 2022 zal de samenwerking bij ons een vervolg krijgen in de vorm van het bieden van stageplekken voor een aantal studenten. Vervolgens wordt bekeken of ze geholpen kunnen worden met een goede start op de arbeidsmarkt.

Good Habitz

Tot dit online leerplatform, waar je allerlei cursussen en trainingen kunt volgen, hebben we al onze medewerkers en vrijwilligers toegang gegeven. Zo kunnen ze zich verdiepen in bepaalde aspecten van hun werk of juist nieuwe competenties ontwikkelen. Na een aarzelende start zagen we afgelopen jaar de deelname langzaam toenemen. We blijven ook komend jaar iedereen prikkelen om gebruik te maken van dit uitgebreide online aanbod.

I.M. Bettie Nijhof

Op 20 maart overleed onze collega Bettie Nijhof, die sinds 1999 in dienst was als museumassistent. In die twintig jaar hebben we Bettie leren kennen als een bescheiden vrouw die prachtig kon tekenen en soms opvallend scherp uit de hoek kon komen. Ze was werelds, belezen en bereisd en een begenadigd verteller in zowel Nederlands als Drents. Bettie is 61 jaar geworden.

Online personeelsuitje

Een 'live' uitje voor onze medewerkers zat er door alle coronamaatregelen ook dit jaar niet in. Gelukkig vonden we een alternatief. Een medewerker educatie kan heel verdienstelijk schilderen én daar ook heel enthousiast over vertellen. Zij heeft online een workshop gegeven waarin we stillevens konden schilderen (in navolging van Henk Helmantel). Binnen vijf minuten wat spullen bij elkaar zoeken en daarna aan de slag. Een mooie manier om eens onverwachte kwaliteiten van elkaar te ontdekken én een prima alternatieve manier van teambuilding.

CAO onderhandelingsresultaat

De MuseumCAO was al in 2020 afgelopen, maar in verband met corona een halfjaar verlengd. In 2021 zijn de onderhandelingen voor de nieuwe CAO gestart en in december kwamen alle betrokken partijen tot overeenstemming. In de nieuwe situatie wordt voorzien in een aantal studies. Ook worden de salarissen structureel verhoogd. Vanaf 1 januari gebeurt dit met 1%, vanaf 1 juli met 2,5%.

FRIDA KAHLO

De opening van *Viva la Frida! – Life and art of Frida Kahlo* was het absolute hoogtepunt van het jaar. Een door corona uitgestelde droom die eindelijk uitkwam! En de tentoonstelling raakt onze bezoekers, zoals we konden lezen op onze social-mediakanalen en in ons gastenboek. Kahlo

heeft een enorme aantrekkingskracht en biedt troost aan mensen die net even anders zijn dan de norm, qua gender, qua beperkingen. Ze inspireert en geeft hoop. Zo is het ons gelukt een heel andere doelgroep te bereiken, ook veel jongeren, mensen die normaal gesproken niet zo snel naar een museum gaan.

We zijn tien jaar bezig geweest met de voorbereidingen, een lang diplomatiek proces dat ons in 2018 in Mexico bracht, in het Museo Dolores Olmedo, waar de grootste collectie van haar werken ter wereld te zien is. Maar ook kwamen we in contact met het Museo Frida Kahlo – voorheen Casa Azul, het huis waar Frida Kahlo geboren is en ook gewoond en gewerkt heeft. In dit museum zijn haar persoonlijke spullen te zien.

Met de combinatie van die twee collecties hadden we een wereldprimeur te pakken. Door én de kunst én de persoonlijk objecten samen te tonen konden we een compleet beeld geven van haar leven.

Hybride opening

De opening werd een jaar uitgesteld vanwege corona en uiteindelijk hybride uitgevoerd: deels live, deels online. Een ervaring die ons veel geleerd heeft en zeker voor herhaling vatbaar is. Om het bereik van de livestream zo groot mogelijk te maken is ingeplugd bij RTV Drenthe. Op de dag zelf hebben maar liefst ruim 33.000 mensen naar de opening gekeken. Eind 2021 was dat al opgelopen tot een kleine 40.000 kijkers. De opening was één groot feest: volledig out of the box, helemaal in de stijl van Frida zelf. Van een

wervelende performance met kleurrijke kleding ontworpen door de van oorsprong Mexicaanse Sergio Cruz en gedragen door meerdere drag queens tot een virtuoze breakdans door de professionele danser Redouan Ait Chitt (Redo), wiens fysieke beperkingen hem niet belette een krachtige show neer te zetten. Joris Linsen zorgde daarbij met zijn Carambaband voor een Mexicaanse sfeer. De aanwezigheid van Koningin Máxima was de kers op de taart van dit bijzondere event.

We hadden daarna ook enorm geluk: de start van de tentoonstelling viel precies in het ‘interbellum’

> *aftermovie opening*

tussen twee lockdowns. We merkten in die eerste weken aan het enthousiasme – 1500 bezoekers per dag – dat er een enorme honger was naar kunst. Kunst biedt troost, zeker dus deze tentoonstelling en dat is ook wat we van veel bezoekers terugkregen.

De campagnes

Zo’n grote wereldklapper moet je groots in de markt zetten. Begin 2020 al namen we een groep

Nederlandse journalisten, onder wie ook vloggers, mee op een persreis naar Mexico. Heel kort daarna ging de wereld op slot en werd alles uitgesteld, dus die journalisten moesten hun verhalen al die tijd laten liggen. Die werden nu alsnog geplaatst. Naast de grote fysieke perspreview met circa 50 journalisten hadden we vlak voor de opening een online perspreview voor internationale journalisten. Grote internationale media als Euronews, The Daily Mail, Frankfurter Rundschau en HOLA! besteedden aandacht aan opening en tentoonstelling. De focus op internationale toeristen hebben we bewust wat afgezwakt omdat reizen door de coronacrisis ingewikkeld werd.

Binnen Nederland hebben we, naast reclame op radio en televisie, veel gepost op social media en via gesponsorde advertenties, ook met het idee om andere doelgroepen te bereiken: mensen die normaal gesproken niet zo snel naar een museum gaan.

De boegbeelden voor deze tentoonstelling (Eva Koreman, Gerda Havertong, Hedy d'Ancona, Redouan Ait Chitt en Cathelijne Blok), die we met zorg hebben uitgezocht en die allemaal op de ene of andere manier staan voor diversiteit, hebben korte clipjes gemaakt. Deze zijn veel gedeeld op sociale media. Velen van hen hebben ook een rol gehad bij verdiepende activiteiten tijdens de tentoonstelling. Zo was de professionele danser én motivational speaker Redouan Ait Chitt (Redo) een van onze Te Gast sprekers. Cathelijne Blok, kunsthistoricus en oprichter van het feministisch kunstcollectief The TittyMag heeft voor een serie podcasts gasten geïnterviewd over liefde, feminisme, gender, taboes en fysieke beperkingen.

Hoe de hele stad meeviert

We vinden het belangrijk om met bijzondere tentoonstellingen goed ingebed te zijn in de omgeving. Samen met de binnenstadsvereniging Vaart in Assen (VIA) is daarom voor *Viva la Frida!* een uitgebreid randprogramma in de stad

ontwikkeld. Er zijn promotiepakketten uitgedeeld met folders, affiches, stickers en vlaggen waarmee ondernemers hun winkels konden versieren. Ook los van dit pakket gingen veel ondernemers aan de slag: er verschenen prachtige etalages en het Mexicaanse restaurant Bramigo versierde zelfs zijn hele gevel. Bezoekers aan de stad konden een wandeling maken langs de op Frida Kahlo geïnspireerde muurschilderingen en aan de Kop van de Vaart kwam een enorme buste van Frida te staan.

De traditionele Mexicaanse Día de Muertos, op 2 november, werd in Assen gevierd door een kleurrijke parade die onder grote belangstelling door de stad trok. Samen met andere culturele instellingen in de stad, met scholen en inwoners was er een lange, feestelijke stoet georganiseerd, die van de Kop van de Vaart dwars door de stad naar het museum trok. Er waren dansers en praalwagens, muziek en verklede kinderen.

Op de Brink, vóór het museum, presenteerden leerlingen van CS Vincent van Gogh uit Assen indrukwekkende Mexicaanse altaren in het kader van Dia des muertos. De feestelijke onthulling door de Mexicaanse ambassadeur werd bijgewoond door veel belangstellenden. Onze bezoekers hebben nog wekenlang kunnen genieten van dit kleurrijk schouwspel, dat 's avonds ook nog eens subtiel verlicht werd.

BIJZONDERE AANWINSTEN

Neue Leipziger Schule

Het Drents Museum heeft een belangrijke collectie hedendaagse figuratieve kunst. Als museum hebben we daarvoor altijd al kunstenaars van de Groninger Academie Minerva gevolgd en verzameld. Sinds 2020 boren we een internationaal gebied aan door hetzelfde te doen met kunstenaars van de *Hochschule für Grafik und Buchkunst* in Leipzig. Beide instituten – Leipzig en Groningen – leggen de nadruk op het ambacht en het maakproces. Afgelopen jaar hebben we meerdere werken kunnen verwerven – onder meer met steun van de Stichting Vrienden van het Drents Museum en de VriendenLoterij – van kunstenaars die gerekend worden tot de zogeheten Neue Leipziger Schule.

Huis Kloosterstraat

Hoe mooi en ambitieus ook, het leek erop dat de nieuwe collectiepresentatie ook een probleem met zich zou meebrengen: ruimtegebrek voor een aantal kantoren, die plaats moeten maken voor deze nieuwe presentatie. Maar er was dit jaar goed nieuws, want dit probleem heeft zichzelf opgelost. Het huis naast ons in de Kloosterstraat kwam in 2021 te koop te staan en met hulp van het Steunfonds Drents Museum is het gelukt om dit aan te kopen – precies op het goede moment.

DE CODES

Het Drents Museum onderschrijft een aantal codes, waaronder de Governancecode cultuur, de code Diversiteit & Inclusie en de Fair Practice code. In 2021 is er voor de laatste twee codes een quickscan gedaan om te kijken waar we als organisatie staan.

Diversiteit en inclusie zijn voor de onderdelen Publiek en Programma al relatief goed ingebed in het beleid. Met de komst van een medewerker Participatie/Naoberschap wordt dit nog verder uitgebouwd. Ten aanzien van Personeel en Partners valt nog winst te behalen. We spannen ons extra in bij werving van nieuw personeel, noodzakelijk om ondervertegenwoordigde groepen te vinden en te binden. In 2021 is daarin een goede stap gemaakt bij de werving van een aantal nieuwe collega's, maar we blijven ons inspannen om een zo divers mogelijk personeelsbestand te ontwikkelen. De Fair Practice code bestaat uit de onderdelen Solidariteit, Diversiteit, Duurzaamheid, Vertrouwen & Transparantie. Op alle onderdelen zijn acties ingezet: we hebben een conservator externe betrekkingen aangetrokken (start per 1/1/2022) voor uitbreiding van onze ondersteuning aan collega-instellingen in Drenthe.

Ook is weer invulling gegeven aan ons beleid jonge kunstenaars een kans te geven: Tamara Muller was met haar expositie *Play* én een publicatie een belangrijk voorbeeld hiervan. In Studio DM hebben twee 'artists in residence' inspiratie op kunnen doen. Diversiteit zit al besloten in de code Diversiteit & Inclusie. Duurzaamheid kent veel praktische kanten maar is zeker ook een strategisch speerpunt. Verlichting wordt al zoveel

mogelijk vervangen door LED lampen en materiaal wordt hergebruikt. Een werkgroep Duurzaamheid gaat in 2022 van start met visie en strategie op dit onderwerp, in combinatie met 'quick wins'. Duurzaamheid gaat ook over inzetbaarheid van medewerkers. In het coronajaar 2021 is het museum daarom onder meer aangesloten op een online leerplatform waar uit een divers aanbod aan cursussen en trainingen kan worden gekozen. Vertrouwen & Transparantie waren belangrijk tijdens de afgelopen periode waarin thuiswerken de norm was. Dat bleek geen enkel probleem te zijn.

Ten aanzien van de Governance Code Cultuur zijn in 2021 stappen ondernomen om tot een diverse samenstelling van de raad van toezicht te komen. Met de raad van toezicht (RvT) is verder afgesproken dat op, voor het bestuur en toezichthouders, relevante aanbevelingen van de code, actie wordt ondernomen. Wat concreet is uitgewerkt, is het onderwerp van belangenverstremgeling. Afspraken hierover staan inmiddels zowel in het bestuursreglement als in alle arbeidsovereenkomsten. Onderzocht wordt of het bestuursreglement én het reglement RvT voldoende zijn afgestemd op dit onderdeel én op andere punten van de code. Daar waar dit niet het geval is, wordt het aangepast.

BASIS INFRASTRUCTUUR

Vanaf 2021 ontvangt het Drents Museum een bijdrage van € 250.000,- per jaar voor de periode van vier jaar vanuit de Basis Infrastructuur (BIS). Voor deze subsidie hebben we drie publieksactiviteiten ontwikkeld die wij zonder deze bijdrage niet hadden kunnen realiseren.

1 Voor *Viva la Frida* maakten we de zesdelige podcastserie *Frida's Liefdes*. Hierbij zijn vijftien uiteenlopende gasten uitgenodigd die op laagdrempelige wijze en vanuit hun eigen ervaringen in gesprek gingen over het leven en de kunst van Frida Kahlo. Met deze meerstemmige gesprekken werden kunsthistorische beschouwingen, persoonlijke perspectieven en actuele thema's samengebracht, waarmee we vooral een jongere, maatschappelijk geëngageerde doelgroep aan konden spreken. Vooral in de laatste afleveringen werd kritisch naar de kunstwereld en museumpraktijk gekeken, een mooi voorbeeld van onze nieuwe manier van werken: uiteenlopende perspectieven binnen halen en daarbij kritische geluiden niet schuwen.

2 Voor bewoners van de zorginstelling Vanboeijen (gehandicaptenzorg Drenthe) hebben we *Viva la Frida!* thuis gebracht; een virtueel bezoek

aan de tentoonstelling door middel van een (semi-)livestream met interactieve momenten onder begeleiding van een museumdocent, gecombineerd met een workshop bij de bewoners op locatie. De programma's waren laagdrempelig en interactief, speciaal afgestemd op het niveau en de interesses van de bewoners van Vanboeijen.

3 We hebben dit jaar tevens een start gemaakt met het voorbereiden van de Portal-functie binnen onze nieuwe collectiepresentatie. Er is een plan van eisen gemaakt en samen met het ontwerpteam heeft het museum keuzes gemaakt over waar we vanuit de collectie aansluiting vinden met de omgeving in de provincie Drenthe.

Daarnaast is een lesprogramma ontwikkeld in nauwe samenwerking met het Drenthe College dat optimaal aansluit bij het curriculum van het MBO en de belevingswereld van de studenten.

TENTOONSTELLINGEN

Koen Theys – Diasporalia | t/m 31 januari 2021

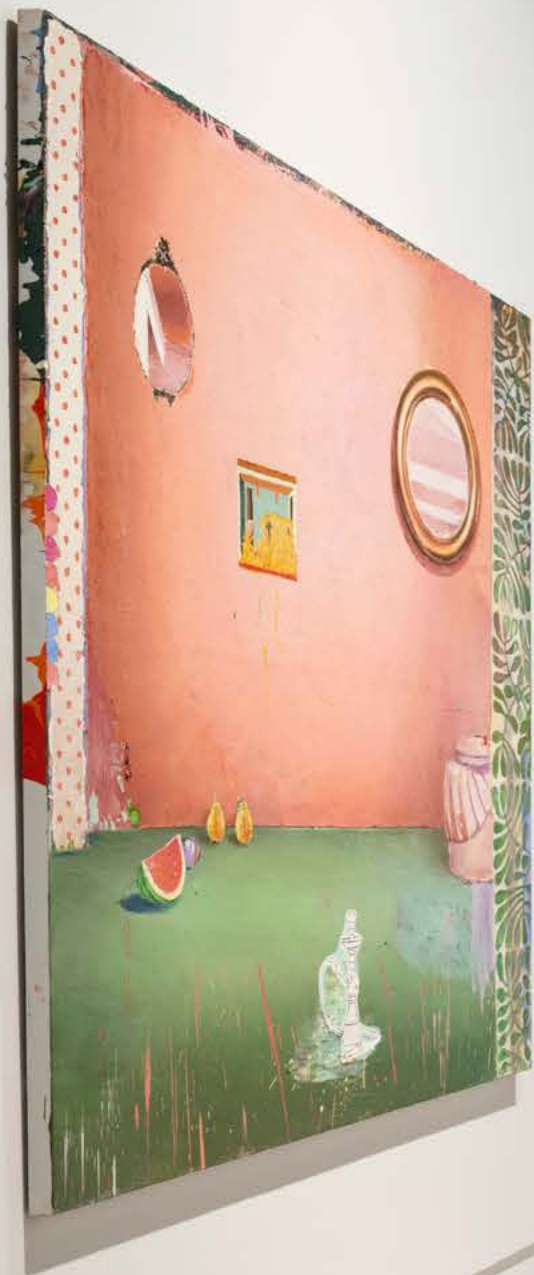
(door de lockdown niet meer te zien geweest in 2021)

TENTOONSTELLINGEN

Henk Helmantel – Meesterschilder | t/m 5 september 2021

(door de lockdown weer te zien geweest vanaf 1 juni 2021)

TENTOONSTELLINGEN

Matthias Weischer – Bühne | t/m 27 juni 2021

(door de lockdown weer te zien geweest vanaf 1 juni 2021)

TENTOONSTELLINGEN

65 jaar Vrienden van het Drents Museum | t/m 28 maart 2021

(door de lockdown niet meer te zien geweest in 2021)

TENTOONSTELLINGEN

Tamara Muller - PLAY | 29 mei t/m 19 september 2021

(door de lockdown te zien geweest vanaf 1 juni 2021)

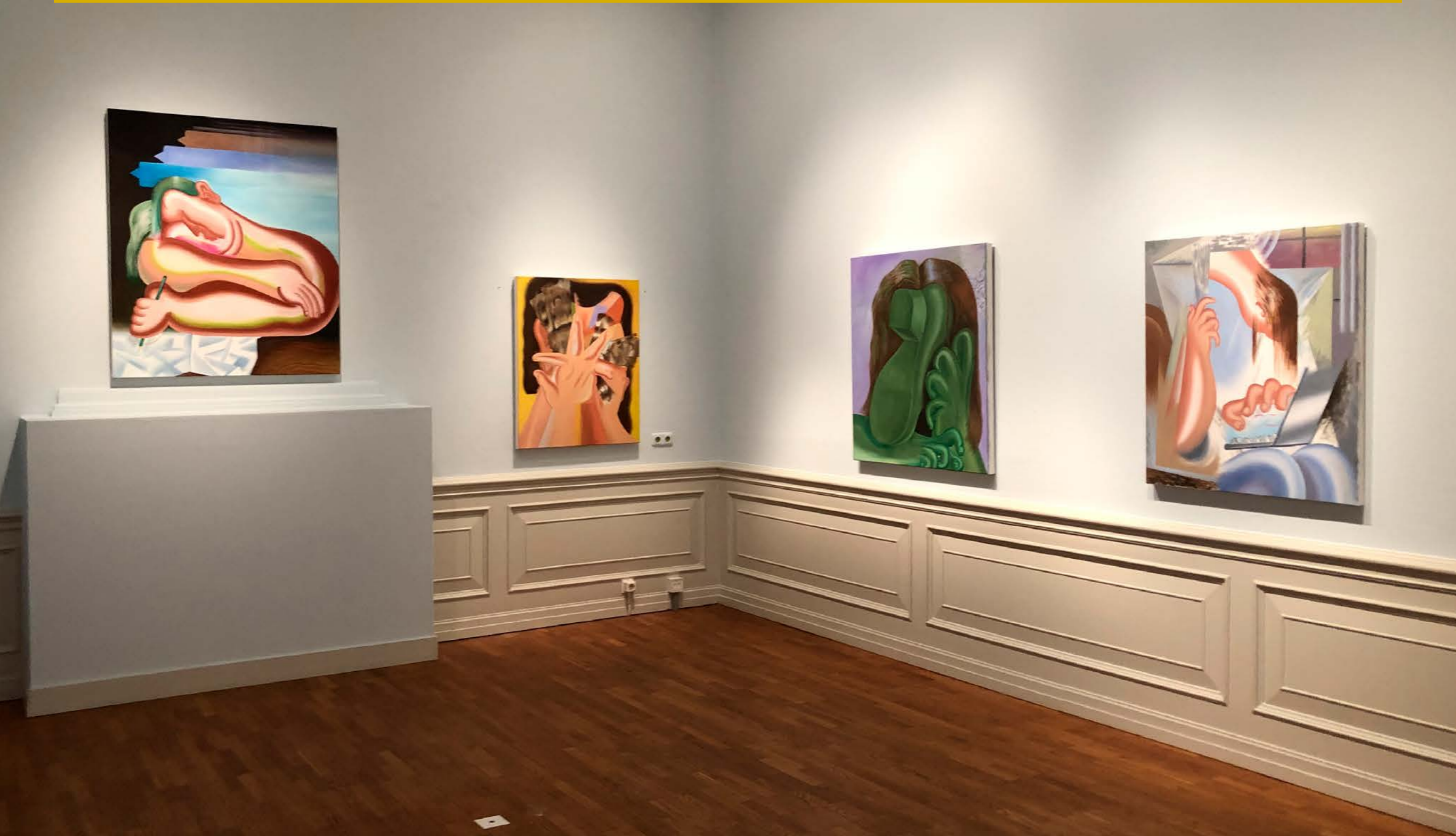
TENTOONSTELLINGEN

Deborah Poynton – Beyond Belief | 11 juli t/m 3 oktober 2021

TENTOONSTELLINGEN

Viva la Frida! – Life and art of Frida Kahlo | vanaf 8 oktober 2021

TENTOONSTELLINGEN

Kristina Schuldt – Brutal Paradis | vanaf 8 oktober 2021

TENTOONSTELLINGEN

Minerva meets Leipzig | vanaf 8 oktober 2021

(reprise van het voorjaar)

COLOFON

Uitgave

Drents Museum

Tekst en eindredactie

Ellen ter Hofstede, Paul Klarenbeek,
Karin Sitalsing

Bijdragen

Yvet de Boer, Marion Boersma,
Sanne Bruining, Iliana Corneille,
Rosanne Feijen, Ellen ter Hofstede,
Jelle Holl, Mayra Hoogesteger,
Paul Klarenbeek, Annelies Meuleman,
Annemiek Rens, Jeanette Roorda,
Peter Schonewille, Rianne Schoonderbeek,
Carola Steenbergen, Harry Tupan.

Beeldredactie

Rosanne Feijen

Foto's

BM Fotografie, pagina 4
Reinout Hellenthal, pagina 11 (rechts)
Ellen ter Hofstede, pagina 12 (boven)
Willem Jan Kleppe, pagina 12 (onder)
Sanne Bruining, pagina 22
Rannilt Pol, pagina 29
Sake Elzinga, overige pagina's

Grafische vormgeving

Willem Dijkstra, In Ontwerp, Assen

Stichting Drents Museum

Postbus 134

9400 AC Assen

Bezoekadres

Brink 1, 9401 HS Assen

Telefoon: (0592) 377 773

Internet: www.drentsmuseum.nl

E-mail: info@drentsmuseum.nl

Het Drents Museum:

- Is opgenomen in het Museumregister Nederland
- Is lid van ICOM en van de Nederlandse Museum Vereniging
- Onderschrijft de door de Nederlandse Museum Vereniging vastgestelde bezoekersvoorwaarden, de gedragslijn voor museale beroepsethiek, de culturele governance code, de code diversiteit&inclusie en de fair practice code

BTW-nummer: NL807433433B01

Kamer van Koophandel: 04058105

BIJLAGEN

BIJLAGE 1

PRESTATIE-EISEN PROVINCIE DRENTHE 2021

Herkenbare en onderscheidende culturele identiteit door behoud en ontwikkeling van het materiële en immateriële erfgoed.

Ruim 95.000 objecten vormen de basis van het museum, die we als een goede huisvader beheren en behouden. Omdat we voldoen aan alle eisen van het landelijk Museumregister heeft het Drents Museum een museale status. Deze status stelt ons in de gelegenheid fondsen te werven en aanvullende middelen te genereren om het erfgoed te behouden en te ontwikkelen. Aan de hand van onze collectie vertellen we verhalen in een zo breed mogelijke context voor een zo divers mogelijk publiek. De Drentse archeologie is daarbij een belangrijk speerpunt, naast de figuratieve kunst, kunst rond 1900 en Drentse geschiedenis. Met unieke objecten, die nergens anders ter wereld te zien zijn onderscheiden wij ons van alle andere musea in Nederland en de wereld.

- **De publieksruimten en het depot van het Drents Museum voldoen aan de actuele**

normen voor klimaat en veiligheid. Ook dient de opvolging van calamiteiten, zowel in de publieksruimtes als in de depotruimtes in de organisatie van het museum te zijn geborgd.

Om de rijke collectie van het Drents Museum zo goed mogelijk te kunnen conserveren, hebben we de beschikking over een state-of-the-art depot waarmee adequate bewaaromstandigheden voor de collectie gegarandeerd zijn. Er is een langetermijnvisie op de beheersbaarheid van de collectie in het depot. Hierbij gaat het voornamelijk om het in kaart brengen van de toenemende omvang van de collectie.

Het dak van het depot wordt ook met enige regelmaat gecontroleerd, maar desondanks blijven lekkages zich voordoen. Hier zullen maatregelen getroffen moeten worden. In 2021 is het dak geïnspecteerd, maar er zijn nog geen werkzaamheden uitgevoerd om tot een langdurige oplossing te komen.

In 2021 is een rapport opgemaakt op verzoek van de provincie over de oorzaken van

lekkage bij de nieuwe museumvleugel. In samenwerking met de provincie is gestart met de planontwikkeling voor bouwkundige aanpassingen in dit deel van het museum.

Museummedewerkers werken bij calamiteiten op het gebied van de collectie, het gebouw als het publiek volgens de richtlijnen van het Calamiteitenplan. Dit plan wordt in 2022 geactualiseerd. BHV-oefeningen konden niet gehouden i.v.m. de beperkingen van de groepsgrootte in het kader van de coronamaatregelen. Alle BHV-medewerkers hebben wel een eendaagse training gevolgd om hun certificering te kunnen behouden.

- **Het opnemen in de begroting van het bedrag dat volgens het Meerjaren Onderhoudsplan jaarlijks nodig is voor het onderhoud en voor de noodzakelijke vervangingen van belangrijke onderdelen van het Drents Museum (zoals bijvoorbeeld het Poppenhuis en het kindermuseum)**

In de begroting over 2021 is een bedrag van € 70.000 opgenomen voor het onderhoud dat voor rekening komt van het Drents Museum.

BIJLAGE 1

- **Eind 2017 hebben wij een ontzamelplan van u ontvangen voor de collectie Munten & Penningen en de collectie Moderne Drentse Kunst. Voor deze collectie zult u een lijst met geselecteerde af te stoten kunstwerken opstellen en ter goedkeuring aan het college van Gedeputeerde Staten voorleggen voordat u tot afstoting kunt overgaan**

In 2020 is al gestart met de inventarisatie van de collectie Munten & Penningen en we verwachten dat deze in 2022 is afgerond. Daarna zal een advies worden uitgebracht over eventuele volgens de LAMO te ontzamen objecten.

De selectie voor de ontzamelingsactie Kunst 1885-1935 (voornamelijk kunstenaars waarvan – gezien het belang van de kunstenaar – te veel werk aanwezig is, die geen belangrijke rol hebben gespeeld en/of werk van kunstenaars na 1940) is gestart, maar in verband met de voorbereidingen voor de nieuwe collectiepresentatie op de lange baan geschoven. Wij hopen dit traject over enkele jaren weer opnieuw op te kunnen pakken.

- **Het Drents Museum ontwikkelt zich (naast een museum met grote internationale tentoonstellingen) tot hét museum over de Drentse historie en identiteit. Dit komt tot uiting in tijdelijke tentoonstellingen, in de samenhang van de vaste presentaties en de bezoekersbeleving.**

Voor de nieuwe collectiepresentatie, waarbij Drentse archeologie en geschiedenis met kunst in een verrassende mix bij elkaar komen, is het eerdere ontwerp, dat in samenwerking met de Deense collega's van Museum Moesgaard in Aarhus is opgezet, in 2021 doorontwikkeld. De Europese aanbestedingsprocedure van dit omvangrijke project is gewonnen door een consortium van Bruns (producent), NorthernLight (ontwerpbureau) en YIPP (multimediabureau). Dit consortium heeft grote wereldwijde ervaring in het ontwikkelen, ontwerpen en realiseren van tentoonstellingen en experiences. Samen dragen deze partijen zorg voor ontwerp, productie, installatie en multimedia van de nieuwe collectiepresentatie.

Er is in 2021 een holistische visie gemaakt waarbij een stevig fundament is gelegd voor de definitieve inhoud, het ontwerp, de doelgroepenbenadering en de bezoekersbeleving.

Het Grootste Poppenhuis van Nederland, dat een goed beeld geeft van het dagelijks leven van de gegoede 18de-eeuwse burgerij in Drenthe, bleef in 2021 toegankelijk voor het publiek en zal in 2023 opgenomen worden in de nieuwe collectiepresentatie.

Het museum was in 2021 nauw betrokken bij de ontwikkeling van het provincie-brede Van Gogh in Drenthe-jaar dat in 2023 gaat plaatsvinden. Doel hiervan is om culturele erfenis van Vincent van Gogh in Drenthe blijvend zichtbaar en beleefbaar te maken voor de eigen inwoners en binnenlandse- en buitenlandse bezoekers. De tentoonstelling over Van Gogh in Drenthe die het museum aan het voorbereiden is, zal een belangrijk onderdeel zijn van de activiteiten in dat jaar.

BIJLAGE 1

- **Het Drents Museum werkt aan vrije beschikbaarstelling van metadata van de hele collectie gekoppeld aan de Digitale Museale Collectie Nederland en Europeana.**
- **Het Drents Museum gaat de collectie toegankelijk maken voor een breder publiek. Hiertoe worden niet alleen delen van de collectie in de vaste en tijdelijke presentaties getoond, maar dit gebeurt ook via digitale media zoals de website en via deelname aan erfgoedportals als Musea in Drenthe (van het Platform Drents Musea), Digitale Museale Collectie Nederland (DiMCoN), Europeana en andere relevante media.**

Er staan 3.010 objecten van het Drents Museum online op de website van het Platform Drentse Musea, Drentsemusea.nl. Daarnaast neemt het museum deel aan erfgoedportals als Collectie Nederland (3.010 objecten) en Europeana (2.040 objecten). De collectie foto's en Ansichtkaarten van het Drents Museum is als langdurig bruikleen in beheer bij het Drents Archief. Het Drents Archief heeft de collectie Ansichtkaarten

(11.596 stuks) gedigitaliseerd en beschreven. De collectie topografische foto's (23.643 stuks), de oude originele foto's (1.544 stuks) en de glasnegatieven (2.381 stuks) zijn gedigitaliseerd en deels beschreven. Van deze collectie foto's en Ansichtkaarten staan 14.688 stuks in de beeldbank op de website van het Drents Archief.

Via Facebook, Twitter, Instagram en incidenteel via YouTube is dit jaar 65 keer één of meerdere collectievoorwerp(en) in de schijnwerpers gezet. Daarnaast zijn onderdelen van het grootste Poppenhuis van Nederland zes keer via social media verspreid.

- **Het Drents Museum vergroot de zichtbaarheid van de collectie door uitleen van objecten aan musea en niet-museale instellingen. Dat doet ze door de collectie actief in te zetten voor permanente en tijdelijke tentoonstellingen in musea. Ook verstrekt ze ruimhartig bruiklenen aan niet-museale instellingen, mits er waarborgen zijn voor de beveiliging en het fysieke behoud van de objecten. Het Drents Museum versoepelt de eisen t.a.v.**

bruikleenverkeer en doorberekening van kosten zoveel mogelijk.

Bruiklenen zijn ook in 2021 weer ruimhartig en zonder winsttoegmerk ter beschikking gesteld aan diverse musea in binnen- en buitenland. Alle bruiklenen zijn verleend volgens een door de Museumvereniging opgestelde landelijke bruikleenprocedure, waarbinnen veel aandacht bestaat voor de veiligheid, de beveiliging en het behoud van het object. Zie voor alle bruiklenen bijlage 4.

Eind 2021 is de vacature voor een conservator externe betrekkingen ingevuld, een functie waarbij het museum meer inhoudelijke expertise kan aanbieden aan andere Drentse musea en het bruikleenverkeer kan optimaliseren. De nieuwe medewerker, voor 1 jaar gefinancierd door het Mondriaan Fonds, zal per 1 januari 2022 in dienst treden.

- **Het Drents Museum deelt zijn kennis over het culturele erfgoed van Drenthe en zijn ervaring actief in samenwerkingsinitiatieven met musea en andere relevante culturele instellingen.**

BIJLAGE 1

Het Drents Museum is onderdeel van een regionale, nationale en internationale structuur en samenwerkingsverbanden om kennis, collecties en tentoonstellingen uit te wisselen.

Naast de kennisdeling via het Platform Drentse Musea werden in 2021 door directie en management, teamcoördinatoren en conservatoren op regelmatige basis vragen beantwoord van museumcollega's, culturele organisaties en particuliere onderzoekers uit de provincie en daarbuiten. Het betrof in 2021 vragen op het gebied van onder andere collectie en collectiebeheer, bedrijfsvoering, marketing, educatie en corona.

In 2021 is, in afwachting van de komst van een nieuwe conservator externe betrekkingen (start 1/1/2022), onze conservator geschiedenis en conservator archeologie ingezet bij het Veenpark in Barger-Compascuum om te helpen het Masterplan van het Veenpark te realiseren.

- **Het Drents Museum biedt waar mogelijk kosteloos tijdelijke depotruimte aan de vijf in de Cultuurnota 2021-2024 genoemde musea van provinciale betekenis.**

Van het depot van het Drents Museum wordt permanent gebruik gemaakt door Museum De Buitenplaats te Eelde en Herinneringscentrum Kamp Westerbork.

- **Het Drents Museum zorgt ervoor dat alle objecten digitaal geregistreerd zijn, individueel of in bulk. Voor de kerncollectie geldt dat er een foto moet worden opgenomen in de digitale registratie. Eind 2019 waren er 28.165 foto's digitaal geregistreerd. Eind 2021 zullen dat er ruim 29.000 zijn.**

Van de objecten uit de provinciale collectie is inmiddels ongeveer 99% digitaal geregistreerd. De digitalisering van de collectie werd ook in 2021 voortgezet, waarbij alle nieuwe aanwinsten en uitgaande bruiklenen direct meegenomen werden in het digitaliseringsproces. In 2021 zijn 1.585 foto's van objecten toegevoegd aan de digitale registratie. In

totaal staan er eind 2021 32.271 digitale foto's van objecten in de database.

In verschillende fases zal de data in het collectieregistratiesysteem opgeschoond, aangevuld en verrijkt worden om zo de collectie beter in te kunnen zetten. Met de werving van een registrator in 2021 wordt aan deze werkzaamheden een impuls gegeven.

Onderscheidende kwaliteit van kunst- en cultuuraanbod, door cultuur voor een breed en divers publiek toegankelijk te maken en deelname te bevorderen.

Een aantrekkelijk aanbod van kwalitatief hoogwaardige tentoonstellingen is altijd gelieerd aan de speerpunten binnen onze collectie. In onze programmering staan daarom afwisselend archeologie, Kunst 1885-1935, Hedendaags Realisme en Drentse cultuurgeschiedenis centraal.

Gedurende de gehele bezoekersreis, off- en online, benaderen wij ons publiek op een inclusieve, klantvriendelijke en gastvrije manier en bieden we zo veel mogelijk

BIJLAGE 1

toegang aan een breed publiek. Of dat nu de individuele bezoeker voor een tentoonstelling is, een groep leerlingen voor onze educatieve programma's, exclusieve bijeenkomsten van stakeholders of speciale programma's op maat voor mensen met een beperking: altijd verbinden we collectie aan publiek en bieden we een verrijkende ervaring aan zoveel mogelijk mensen.

- **Het Drents Museum presenteert een aantrekkelijk inhoudelijk aanbod, waaronder aantrekkelijke internationale tentoonstellingen en evenementen van hoge kwaliteit, in combinatie met optimale flankerende voorzieningen**

Ook dit jaar stond in het teken van de coronacrisis. Tot 1 juni 2021 was het museum verplicht gesloten en vanaf 19 december opnieuw. Het museum is daardoor 24 weken gesloten gebleven voor het publiek. Een aantal tentoonstellingen die geprogrammeerd stond tot in het voorjaar van 2021 zijn daardoor niet meer te zien geweest. Daartussen moesten een wisselend aantal coronamaatregelen gehanteerd

worden, waaronder een maximaal aantal bezoekers per vierkante meter, coronatoegangsbewijs en mondkapjesverplichting, die direct invloed hadden op de beoogde bezoekersaantallen. Het ontwikkelen van nieuwe tentoonstellingen stond ook dit jaar op een laag pitje door de internationale reisbeperkingen.

Van 19 tot en met 21 april werd er een landelijke pilot gehouden waarbij bezoekers met een negatief testbewijs het museum konden bezoeken. De 'Testen voor Toegang'-dagen werd in het Drents Museum geopend door de minister van Cultuur, Ingrid van Engelshoven. 353 Bezoekers hebben hier gebruik van gemaakt.

In 2021 zijn in totaal negen tentoonstellingen gepresenteerd. *Koen Theys – Diasporalia* en *65 jaar Vrienden van het Drents Museum* zijn in 2021 niet meer te zien geweest voor het publiek, *Matthias Weischer – Bühne* slechts drie weken, *Tamara Muller – Play* was vanaf de heropening weer te zien en *Helmantel – Meesterschilder* kon worden verlengd. Na de heropening in juni konden nieuwe

tentoonstellingen volgens een aangepaste planning open: *Deborah Poynton – Beyond Belief*, *Minerva meets Leipzig* (reprise van het voorjaar), *Kristina Schuldt – Brutal Paradise* en de uitgestelde blockbuster *Viva la Frida!*

Er is een groot aantal publieksactiviteiten georganiseerd bij de grote tentoonstellingen, zowel fysiek als online. Bij *Viva la Frida!* ook in samenwerking met externe partijen in de binnenstad van Assen. Zie verder in dit jaarverslag.

Het Drents Museum is als partner nauw betrokken bij *Into Nature*, de kunstexpeditie door het Drentse landschap. In 2021 was *Into Nature* te zien in Bargerveen bij Emmen met werken van onder anderen Roger Hiorns, Marguerite Humeau en Otobong Nkanga.

- **Het Drents Museum trekt een gemiddeld bezoekersaantal van 150.000 per jaar over een periode van vier jaar, met een jaarlijkse ondergrens qua bezoekersaantallen van 125.000 bezoekers.**

BIJLAGE 1

De coronacrisis heeft ook in 2021 grote invloed gehad op de totale bezoekersaantallen. Het museum is in 2021 slechts 28 weken open geweest voor publiek. Hoewel de zomerperiode volgens de opgestelde prognose verliep en de eerste weken van *Viva la Frida!* zelfs flink daarboven, zakten de bezoekersaantallen vanaf half november dramatisch naar beneden, evenredig aan de stijgende lijn van COVID-19-besmettingen. Desondanks kon het museum op 19 december afsluiten met 108.174 bezoekers.

- **Het Drents Museum trekt een gemiddeld aantal van 6.500 bezoekers in onderwijsverband per jaar over een periode van vier jaar, met een jaarlijkse ondergrens van 5.000 bezoekers. We doelen op de volgende soorten onderwijs: primair en voortgezet onderwijs, BSO, KDV en HBO.**

Met de sluiting van het museum tot 5 juni is het fysieke bezoek in onderwijsverband stil komen te liggen. Desondanks heeft het Drents Museum in 2021 weer educatieve programma's aangeboden voor alle

onderwijsvormen: van primair onderwijs tot hoger beroepsonderwijs. Hiermee hebben we dit jaar, ondanks de langdurige lockdown, nog 3.667 leerlingen en studenten (fysiek en online) kunnen bedienen.

Tijdens de lockdown in de eerste helft van het jaar waren we aangewezen op de in 2020/2021 ontwikkelde online, interactieve lesprogramma's op het gebied van archeologie, kunst en geschiedenis: *Mysterie in het veen – een online rollenspel (PO/VO/SO)*, *Stilleven vind je overal – een online workshop (PO/VO)* en *Rondsnuffelen in de 18e eeuw – een online ontdekkingsstocht (PO/SO)*. In het najaar van 2021 konden onze vaste programma's zoals de *Historische Ontmoeting* in Het Grootste Poppenhuis van Nederland, *Codename: Energy* en het programma van de Drentse Cultuuracademie weer opgestart worden, aangevuld met onderwijsprogramma's bij de tentoonstellingen *Viva la Frida!* (PO/VO/MBO) en *Tamara Muller* (VO). Ook is de online les *Mysterie in het Veen* doorontwikkeld tot een hybride les, waarin de online les is samengevoegd met fysieke beleving: de leerlingen worden onderge-

dompeld in het verhaal en de historische beleving door een participatief rollenspel verrijkt met theatrale middelen, fysieke objecten en tot slot een bezoek aan de echte veenlijken in het museum – plus indien gewenst een bezoek aan de vindplaats van het 'meisje van Yde' in de provincie.

- **Het Drents Museum zet zich in voor goed cultuuronderwijs in het museum en op school. Het museum ontwikkelt onderwijsprogramma's voor diverse doelgroepen en verschillende schoolniveaus.**

Het is gelukt om scholen in de periodes dat het museum verplicht gesloten was, online te kunnen blijven bedienen. Het aanbod werd verrijkt met drie interactieve online lessen, waarmee het museum tijdens de pandemie cultuur en erfgoed naar scholen toe heeft gebracht. De reacties van zowel leerlingen als leraren waren uitermate positief. Ook aan kennisdeling is gedacht: de online lessen zijn gepresenteerd op diverse (inter)nationale bijeenkomsten, namelijk: LKCAtelier 'Tips om een digitale gastles te verzorgen' (circa 30 deelnemers), CultureGeek (meer dan

BIJLAGE 1

500 deelnemers wereldwijd), de training ‘Hybride concepten’ (13 deelnemers) georganiseerd door DEN in het kader van het trainingsprogramma ‘Impuls voor ZZP’ers digitale cultuureducatie in Groningen en Drenthe’ geïnitieerd door Stichting Kunst & Cultuur, en de Nederlands-Russische museumconferentie Sustainable Dialogues, georganiseerd door Dutch Culture (meer dan 200 internationale kijkers).

Dit jaar is er tevens een mbo-pilot van start gegaan in samenwerking met het Drenthe College en gesteund door Fonds 21. Door een lesprogramma te ontwikkelen in nauwe samenwerking met het Drenthe College hopen we kwalitatief hoogwaardig cultureel lesaanbod te ontwikkelen dat optimaal aansluit bij het curriculum van het MBO en de belevingswereld van de studenten. Daarnaast vormt deze pilot hopelijk ook de start van een duurzame samenwerking met het Drenthe College en een bredere uitrol van het concept onder andere MBO-opleidingen. Voor de evaluatie van het traject is externe expertise aangetrokken: Onderwijs 124 verzorgt voor

deze pilot de verslaglegging, evaluatie en aanbevelingen.

Leerkrachten uit binnen- en buitenland, studenten van de MBO-opleiding onderwijsassistent, Pabo’s en lerarenopleidingen hebben ook in 2021 het Drents Museum weer weten te vinden voor (na)scholingsactiviteiten op het gebied van cultuureducatie.

Het Drents Museum was in een adviserende rol betrokken bij het project ‘Van leerplicht tot ontwikkelrecht’; een samenwerking met de Hanze Ontwerp Fabriek, leerlingen van diverse disciplines van de Hanze Hogeschool, een aantal grote zorginstellingen, gemeentes en hulpverleners uit Noord-Nederland. Samen wordt er gezocht naar onconventionele manieren om jongeren verder te helpen die geen aansluiting vinden bij het reguliere onderwijssysteem. Een van de onderdelen is een samenwerking tussen studenten van Academie Minerva en jongeren die vroegtijdig school hebben verlaten of thuiszitten: door gezamenlijk kunst te maken worden er nieuwe wegen ontdekt door

zowel de jongeren zelf, als de studenten en de begeleiders van de jongeren. Deze ontdekkingen bieden een nieuw perspectief op de situatie en mogelijke oplossingen. Op 26 juni 2021 vond bij Podium Zuidhaege een inspirerende presentatie plaats van de resultaten. Ook bij het vervolg van dit project in 2022 is het Drents Museum als kennispartner betrokken.

Een ander bijzonder project was de samenwerking met de scholengemeenschap CS Vincent van Gogh in het kader van *Viva la Frida!* Geïnspireerd door de kunst van Frida Kahlo en ter ere van de Mexicaanse feest- en herdenkingsdag Día de Muertos hebben leerlingen van deze school hun eigen herdenkingsaltaars gemaakt. De mooiste creaties waren vanaf 2 november op de Brink voor het museum te zien en trokken daar veel bekijks.

- **Het Drents Museum biedt bij elke tentoonstelling die interessant is voor het onderwijs onderwijsprogramma’s aan. Afhankelijk van de tentoonstelling zijn dat programma’s op het gebied van kunst- of erfgoed-educatie.**

BIJLAGE 1

Naast de algemene schoolprogramma's zijn in 2021 onderwijsprogramma's aangeboden bij de tentoonstellingen *Henk Helmantel – Meesterschilder* (zowel online als fysiek), *Tamara Muller – Play* en *Viva la Frida! – Life and art of Frida Kahlo*. Bovendien is in het kader van de bescheiden presentatie van onze collectie veenlijken de online les *Mysterie in het veen* omgevormd tot een hybride les waarin digitale middelen, theatrale en fysieke elementen, en uiteraard een bezoek aan het échte meisje van Yde (en indien gewenst haar vindplaats in de provincie) elkaar versterken.

- **Het Drents Museum biedt nieuwe drempelverlagende producten op maat voor potentiële (oudere) bezoekers voor wie museumbezoek anders niet zo vanzelfsprekend is, denk daarbij bijvoorbeeld aan blinde personen, mensen met een smalle beurs, bewoners van verzorgingshuizen en nieuwe Nederlanders.**

In 2021 heeft het Drents Museum zijn vaste programma-aanbod gepresenteerd voor mensen voor wie een regulier museum-

bezoek om welke reden dan ook niet tot de mogelijkheden behoort. Het programma *Onvergetelijk Drents Museum*, voor mensen met dementie en hun mantelzorgers, is altijd op verzoek beschikbaar. In samenwerking met Stichting KUBES is voor mensen met een visuele beperking een rondleiding door *Het Grootste Poppenhuis van Nederland* beschikbaar.

Het Drents Museum en Stichting Ogen en Oren Tekort organiseerden dit jaar een 'ervaringsdag' voor collega's uit museumland waarbij ook RTV Drenthe aanwezig was. Met Musea in Gebaren realiseerden we maandelijks een rondleiding in Nederlandse Gebarentaal (NGT) of International Sign. Ook zijn er online diverse filmpjes in gebarentaal door onze NGT-museumdocenten gedeeld, waaronder een theatrale NGT-rondleiding door *Het Grootste Poppenhuis van Nederland*. De introductiefilm *Meet Frida* bevatte bovendien een gebarentolk. Het was dit jaar ook mogelijk om voor onze 'reguliere' activiteiten een gebarentolk aan te vragen.

In 2021 zijn we van start gegaan met de organisatie van prikkelarme momenten. Hiervoor heeft Stichting Onbeperkt Genieten een training verzorgd voor onze museumdocenten. Voor mensen die bijvoorbeeld door autisme, ziekte of beperking op een andere manier prikkels verwerken en soms lager in hun energie zitten, kan een museumbezoek als zeer vermoeiend worden ervaren. Speciaal voor deze groep mensen boden we de mogelijkheid om het museum in een rustige setting te bezoeken. Er werden slechts een beperkt aantal mensen toegelaten, beeldschermen en geluid uitgezet, het licht gedimd, er waren oordoppen, een rustruimte, een museumdocent die desgewenst meer informatie kon geven en de museummedewerkers waren geïnstrueerd om zich terughoudend maar wel gastvrij op te stellen. In 2021 zijn er, ondanks de lockdown aan het begin en het einde van het jaar, zes prikkelarme momenten georganiseerd. Ook zijn er bij de tentoonstellingen *Henk Helmantel*, *Deborah Poynton* en *Viva la Frida!* speciale prikkelarme video's gemaakt die een online museumbezoek mogelijk maakten.

BIJLAGE 1

‘Samen met mijn man bezoek ik regelmatig een museum. Helaas verlaat ik binnen 10 minuten alweer het museum, omdat er te veel prikkels zijn. Vandaag hebben we voor het eerst sinds jaren weer een tentoonstelling samen kunnen beleven. Ik ben het Drents Museum erg dankbaar.’

‘Ik heb genoten van dit prikkelarme virtuele bezoek. Voor jullie voelde het misschien als ‘second best’ in Corona tijd, maar voor mij was het de enige manier om naar kunst te kijken. Overprikkeling -in mijn geval na hersenletsel- komt in vele vormen. Van overprikkelingsklachten waarmee je kunt leren omgaan tot een chronische vorm waardoor je aan huis gekluisterd raakt. Ik val na mijn herseninfarct in die laatste groep. Zelfs een prikkelarme openstelling in een museum is voor mij te intensief. Ik hoop dat -ook na Corona tijd- de digitale prikkelarme rondleidingen een ‘blijvertje’ zijn.’

Vanwege de pandemie heeft er dit jaar geen bezoek van de Museum Plus Bus plaats gevonden. Wel werden er virtuele rondleidingen aangeboden voor zorginstellingen en waren er lezingen en workshops die op aanvraag op locatie gegeven konden worden. In het kader van Gekleurd Grijs heeft er bovendien een serie workshops naaktmodel tekenen plaatsgevonden bij de tentoonstelling *Deborah Poynton*.

In samenwerking met het ICO, de landelijke stichting Special Arts en gehandicaptenzorginstelling Vanboeijen zijn er voor de bewoners van VanBoeijen interactieve livestreams en workshops ontwikkeld in het kader van *Viva la Frida!*. Een virtueel bezoek aan de tentoonstelling door middel van een livestream met interactieve momenten onder begeleiding van een museumdocent, werd gecombineerd met een workshop bij de bewoners op locatie. De programma's waren laagdrempelig en interactief, speciaal afgestemd op het niveau en de interesses van de bewoners van Vanbuiten.

- **Het Drents Museum ontwikkelt nieuwe drempelverlagende producten voor families met kinderen**

Naast *Codename: Energy* en *Het Grootste Poppenhuis van Nederland* – de twee vaste, laagdrempelige familieproducten die het museum al in huis heeft – is in 2021 bij de tentoonstellingen *Henk Helmantel – Meesterschilder* en *Viva la Frida!* een familieroute ontwikkeld. Bovendien is er tijdens *Viva la Frida!* een familieweekend georganiseerd in aanloop naar de Mexicaanse feest- en herdenkingsdag Día de Muertos: met workshops, lezingen, een verhalenverteller, Mexicaanse hapjes, muziek en de animatiefilm *Coco* die voor de gelegenheid in bioscoop DNK draaide. Op de dag zelf (dinsdag 2 november) trok een feestelijke parade door de stad en werden de herdenkingsaltaars van de leerlingen van CS Vincent van Gogh op de Brink onthuld.

De jaarlijkse Opa- en Omadagen zijn dit keer in een andere vorm gegoten vanwege de lockdown: met de coronaproof wandelroute *Expeditie Van Lier* konden families met hun

BIJLAGE 1

smartphone zelfstandig op ontdekkingsstocht door Assen. Oktober Kindermaand kon gelukkig doorgang vinden dit jaar: het Drents Museum bood een familieroute aan door *Viva la Frida!* en workshops in de winkelcentra Marsdijk en Nobelstraat.

De nieuwe collectiepresentatie die gepland staat voor 2023 zal sterk gericht worden op families met kinderen.

- **Het Drents Museum biedt nieuwe verdiepende producten voor liefhebbers, cultuurtoeristen en families met kinderen aan.**

Bij de tentoonstelling *Henk Helmantel – Meesterschilder* werd bij de lezingen de nadruk gelegd op ‘slow looking’ volgens de methode van Visible Thinking en Visual Thinking Strategies. De gratis instaplezingen bij deze tentoonstelling konden gelukkig doorgaan binnen de geldende coronamaatregelen. Met 56 gratis lezingen heeft het museum 1691 bezoekers verdieping geboden bij de grote tijdelijke tentoonstellingen.

Bij de verdiepende lezing waren dit keer te gast de kunstenaar zelf, museumdirecteur Harry Tupan en graficus en kunstkenner Han van Hagen.

Voor de zesdelige serie podcasts *Frida’s Liefdes* konden de gasten in de geïmproviseerde studio in de Opkamer op een laagdrempelige wijze en vanuit hun eigen ervaringen over het leven en de kunst van Frida Kahlo in gesprek gaan. Met deze meerstemmige gesprekken werden laagdrempelige kunsthistorische beschouwingen, persoonlijke perspectieven en actuele thema’s samengebracht, waarmee we vooral een jongere, maatschappelijk geëngageerde doelgroep aan konden spreken.

Ook online vond er dit jaar het een en ander plaats: zo is er een gratis workshopvideo decorbouwen gemaakt naar aanleiding van de tentoonstelling *Matthias Weischer – Bühne* en is in de kerstvakantie als lockdownvermaak de online ontdekkingsstocht ‘Rondsnoeven in de 18e eeuw’ gratis aangeboden voor families. Ook is er

een (betaalde) online workshop stilleven schetsen aangeboden.

- **Het Drents Museum functioneert ook voor buitenlandse bezoekers die ten minste Engelstalig kennis kunnen nemen van de informatie, verdieping en beleving die het Drents Museum zijn bezoekers bij de tijdelijke (internationale) tentoonstellingen en de vaste presentatie biedt.**

Alle tijdelijke tentoonstellingen zijn ook in 2021 gepresenteerd met Nederlandse en met Engelse teksten. Voor de publicatie bij *Viva la Frida!* is een Nederlandse versie én een Engelse versie gemaakt. De website van het museum heeft alle informatie van het museum, de topstukken en de tentoonstelling in het Nederlands, Engels en Duits aangeboden en op het social media-kanaal Instagram ook berichten in het Engels geplaatst. Eén aflevering van de serie podcasts bij *Viva la Frida!* was geheel in het Engels opgenomen. De vaste collectie zal in 2023 geheel tweetalig (Nederlands en Engels) worden gepresenteerd.

BIJLAGE 1

- **Het Drents Museum biedt zijn diverse bezoekers in het museum een goed begeleide culturele ervaring bij de vaste presentaties en tijdelijke tentoonstellingen met passende informatie en gebruik van nieuwe media en gedigitaliseerde (top) stukken.**

Bij elke tentoonstelling wordt gekeken naar een zo divers mogelijke doelgroep en onze publieksinformatie en -activiteiten sluiten hierop aan. Bij de tentoonstelling *Henk Helmantel – Meesterschilder* werd extra verdieping gegeven door inspirerende kijktips en het aanbieden van de lievelingsmuziek van de kunstschilder middels te scannen QR-codes en een 360 graden fotografisch inkijkje in zijn atelier.

Bij *Viva la Frida!* is er een scala aan verdiepende activiteiten georganiseerd, waaronder de introductiefilm *Meet Frida* en een podcastserie met kunsthistorica Cathelijne Blok, die in gesprek ging met diverse gasten die vanuit hun eigen perspectief kijken naar *Frida's Liefdes*. Tijdens deze gesprekken werden laagdrem-

pelige kunsthistorische beschouwingen gecombineerd met actuele thema's als feminisme, gender, traditie, activisme en imago ten tijde van social media. In iedere aflevering stond een ander thema centraal.

De internationale Frida-deskundigen Circe Henestrosa en Gannit Ankori waren aanwezig bij de Te Gast-lezingen, evenals de bekende Nederlandse breakdancer Redouan Ait Chitt. Via QR-codes in het museum werden bezoekers geleid naar twee muziekljsten (Frida's Favorieten en nummers geïnspireerd op Frida) en naar filmpjes van bekende Nederlanders over Frida Kahlo, waaronder Eva Koreman, Hedy d'Ancona, Cathelijne Blok, Redouan Ait Chitt en Gerda Havertong.

In het museum bestond de mogelijkheid om een foto te maken bij de speciaal ontworpen selfiewand, deze te uploaden en te tonen op een scherm bij de entree van de tentoonstelling.

Een verdiepende ervaring op de thema's diversiteit en inclusiviteit kwam ook terug in de opening van *Viva la Frida!* in aanwezigheid

van Koningin Máxima, die hybride werd aangeboden: met een select gezelschap in het museum en via livestream openbaar te volgen. Op de dag zelf hebben maar liefst 33.000 mensen de opening bij kunnen wonen, deels via onze eigen online kanalen, deels via het inpluggen van de livestream via RTV Drenthe. Doordat het programma ook ná de opening nog aangeboden werd, hebben in 2021 al bijna 40.000 mensen de opening gezien.

Voor families met kinderen was een familieroute voor beide tentoonstellingen beschikbaar met leuke weetjes en kijk-, denk-, speel-, en doe-opdrachten voor de hele familie, passend bij de betreffende tentoonstelling.

- **Het Drents Museum deelt zijn kennis collegiaal met collega-musea. Specifiek voor versterking van de Drentse museale infrastructuur gaat dat om expertise (onder andere bestuurlijke daadkracht, visie op het digitaal beschikbaar maken van Drents cultureel erfgoed en bedrijfsvoering) op verzoek van de Drentse musea**

BIJLAGE 1

in het (digitale) Platform Drentse Musea. Dit betreft minimaal 40 uur per jaar vanuit de provinciale rol van het Drents Museum.

Op meerdere niveaus wordt kennis gedeeld met musea in Drenthe, maar ook daarbuiten. In 2021 is, in afwachting van de komst van een nieuwe conservator externe betrekkingen, onze conservator geschiedenis en conservator archeologie ingezet bij het Veenpark in Barger-Compascuum om te helpen het Masterplan van het Veenpark te realiseren.

Het Drents Museum was ook in 2021 bestuurlijk betrokken bij het Platform Drentse Musea. Het bestuur en de museumcoördinator van het Platform hadden voor 2021 een activiteitenprogramma voorbereid dat door de Coronacrisis helaas ook dit jaar niet volledig kon worden uitgevoerd. Wel is een kwantitatief en kwalitatief onderzoek gehouden naar de wensen en verwachtingen bij alle musea in Drenthe, aangesloten bij het Platform.

- **Het Drents Museum werkt aantoonbaar samen met andere collectionerende instellingen en is van waarde in het netwerk op zijn verzamelgebieden, met als doel opbrengst- en kwaliteitsverbeteringen.**

Het betreft:

- **Het in gezamenlijkheid koppelen van collecties om dubbelingen in aankoopbeleid te voorkomen en genereus bruikleenbeleid.**
- **Het onderling afstemmen van beleid met ketenpartners, in principe in de vorm van een gezamenlijk presentatiebeleid en educatieve programma's.**

Het Drents Museum opereert in een (inter)nationale structuur van musea en heeft ook in die hoedanigheid in 2021 samengewerkt. Vanwege COVID-19 vond het contact grotendeels online plaats. Zo is er enkele keren via digitale weg begeleiding geweest bij de inrichtingen van de grote reizende mummietentoonstellingen in Japan en de VS waar onze veenlijken deel van uit maken. Ook waren we online aanwezig bij internationale congressen zoals MuseumNext en live bij het ICOM-congres in België.

De corona-maatregelen maakten het afgelopen jaar bijzonder complex om nieuwe internationale contacten te leggen in voorbereiding van potentiële tentoonstellingen. Fysiek contact en het ter plaatse kunnen bekijken van collecties blijft daarbij essentieel. We hopen dat hier in 2022 weer meer mogelijkheden voor zijn.

Met de zakelijke directeuren van de grote musea in Nederland is dit jaar weer regelmatig overleg geweest over financiën, bedrijfsvoering en bezoekersaantallen naar aanleiding van de lockdowns en de beperkende coronamaatregelen. Ook met de Museumvereniging, de brancheorganisatie van de Nederlandse musea, is hier regelmatig contact over geweest. Op incidentele basis is in 2021 gesproken met de drie noordelijke musea (Fries Museum, Groninger Museum, Drents Museum) over collectie- en presentatiebeleid.

Het Drents Museum is voortdurend op zoek naar nationale en internationale partners. In Europa werkt het museum samen in E.E.N. (European Exhibition Network), een netwerk

BIJLAGE 1

van Europese Musea met een grote tak in internationale archeologie.

Partners van E.E.N. zijn:

- Amgueddfa Cymru-National Museum Wales, Cardiff, Engeland
- MARQ Museo Arqueológico, Alicante, Spanje
- Museo d'Arqueología de Catalunya. Barcelona, Spanje
- Liechtensteinisches Landesmuseum, Vaduz, Liechtenstein
- Moesgaard Museum, Aarhus/Højbjerg, Denemarken
- Historisches Museum der Pfalz, Speyer, Duitsland
- Landesmuseum für Vorgeschichte, Halle, Duitsland
- MAMUZ Museum, Asparn, Oostenrijk
- Gallo-Romeins Museum, Tongeren, België
- Drents Museum, Assen, Nederland

Internationaal wordt samengewerkt met musea in meerdere landen in het kader van de grote internationale tentoonstellingen die in 2021 op het programma stonden.

Waardering

Alle medewerkers van het museum dragen kwaliteit, gastvrijheid en klantvriendelijkheid in hun DNA. We streven er naar de gehele bezoekersreis zo optimaal mogelijk te maken om onze bezoekers vóór, tijdens en na afloop van een bezoek een aangename en verrijkende ervaring te laten beleven en het liefst net dat beetje extra te geven waardoor de waardering hoger uitvalt.

- **De bezoekers van het Drents Museum waarderen het museum met een tevredenheidscijfer van een 7,5 of hoger:**
 - Als algemene waardering
 - Voor de kwaliteit van de tijdelijke tentoonstellingen
 - Voor publieksbegeleiding
 - Voor de informatie bij de vaste en tijdelijke presentaties

In 2021 werd niet alleen gekeken naar de waardering van bovengenoemde punten, maar ook naar de tevredenheid van de bezoekers ten aanzien van de genomen maatregelen rond COVID-19 en of men zich

veilig en vertrouwd voelde in het museum. Uit publieksonderzoek t/m september 2021 bleek dat maar liefst 95% van onze bezoekers een veilig bezoek heeft ervaren en dat 71% tevreden was over de extra huisregels. Bezoekers van het Drents Museum waardeerden in 2021 hun bezoek in ons continue publieksonderzoek (t/m sep 2021) met een gemiddeld cijfer van een 8,6 en in het publieksonderzoek i.s.m. Blockbusterfonds/ Cigarbox bij *Viva la Frida!* (oktober-december 2021) met een 8. Zie verdere waarderingcijfers in bijlage 2 – Facts&Figures bij Publiek&Partners.

- **Het onderwijs waardeert de inhoudelijke en didactische kwaliteit en de originaliteit van de cultuuronderwijsprogramma's en – begeleiding met een tevredenheidscijfer van een 7,5 of hoger.**

Ook in 2021 waren leerkrachten tevreden over de aangeboden onderwijsprogramma's. Volgens onderzoek uitgevoerd door Kunst & Cultuur Drenthe, beoordeelde men de programma's *Codename: Energy* en de *Historische Ontmoeting* qua inhoud en

BIJLAGE 1

begeleiding als ‘goed/uitstekend’. Ook het onderwijsprogramma bij *Henk Helmantel – Meesterschilder* werd gemiddeld als ‘goed’ beoordeeld. De hantering van corona-regels werd gemiddeld als ‘uitstekend’ beoordeeld. De online lessen waren bovendien een groot succes: het online rollenspel *Mysterie in het veen* werd door docenten en leerkrachten gemiddeld met een 8,9 beoordeeld en 91% van de leerlingen vond de les ‘leuk’. De online workshop *Stilleven vind je overal* werd door docenten en leerkrachten gemiddeld met een 8,0 beoordeeld en door 84% ‘leuk’ gevonden. *Rondsnuffelen in de 18de eeuw* werd door leerkrachten gemiddeld met een 8,5 beoordeeld en door 95% van de leerlingen ‘leuk’ gevonden.

De eerste evaluaties van het onderwijsprogramma bij *Viva la Frida!* wijzen ook op een positieve beoordeling, met een gemiddeld cijfer van een 8,0.

Versterken vestigingsklimaat en vrijetijdseconomie door inzet van kunst en cultuur.

- **Het Drents Museum trekt tenminste 75% bezoekers van buiten Drenthe**

2021 was een jaar waarin vanuit de overheid en de Museumvereniging opgeroepen werd om zoveel mogelijk bezoekers te trekken uit de eigen regio, hetgeen haaks stond op bovenstaande prestatie-eis. Tijdens de mediacampagnes van *Henk Helmantel – Meesterschilder* en *Viva la Frida!* zijn extra inspanningen verricht om meer bezoekers uit de regio te trekken. Het Drents Museum heeft tijdens de Helmantel-tentoonstelling toch nog 82% bezoekers van buiten Drenthe getrokken (77% in 2020), waarvan 34% in een toeristische accommodatie verbleef (29,1% in 2020). De tentoonstelling *Henk Helmantel – Meesterschilder* trok tot en met september 2021 relatief veel bezoekers uit Noord-Nederland (52%). Voor *Viva la Frida!* kwam 36% uit Drenthe, Friesland en Groningen (van oktober t/m december 2021).

- **Het Drents Museum trekt tenminste 60% bezoekers die speciaal voor het museum komen c.q. voor de tijdelijke tentoonstellingen naar Drenthe/Assen komen.**

Doordat de communicatie over het bezoek grotendeels online plaatsvond, was de reactie op de online enquête in de after-visitmail groot. Maar liefst 8.139 respondenten hebben dit jaar gereageerd, waarvan 4.778 op het continue publieksonderzoek en 3.361 op het publieksonderzoek i.s.m. Blockbusterfonds/Cigarbox bij *Viva la Frida!* 82% van onze bezoekers kwam speciaal naar Drenthe/Assen voor Henk Helmantel en 86% voor Frida Kahlo (88% voor grote tijdelijke tentoonstellingen in 2019).

- **Het Drents Museum benut de kansen die de vergrijzing c.q. het groeiend aantal actieve senioren (nu 15% van de bevolking; in 2026 bijna 22% van de bevolking) biedt dat beschikt over een relatief hoog opleidings- en welvaartniveau om meer inkomsten te genereren (onder andere versterken en professionaliseren vrienden-**

BIJLAGE 1

beleid c.q. relatiemarketing, inzet als vrijwilligers, cursusaanbod, verrijken collectie). Recreatie, extended learning en aantrekkelijke vormen van (vrije)tijdsbesteding zijn voor de babyboom generatie van groot belang.

COVID-19 heeft ook dit jaar ervoor gezorgd dat ouderen terughoudend waren met het bezoeken van musea en dat kwetsbare ouderen niet of nauwelijks in het museum zijn geweest voor de speciale programma's op maat. In de 28 weken dat het museum in 2021 open was, ontving het relatief veel reguliere oudere cultuurtoeristen. 70% was ouder dan 60 jaar bij de *Henk Helmantel – Meesterschilder*. Bij *Viva la Frida!* was 52% 65 jaar en ouder.

Onze vrijwilligers, grotendeels ouderen die na hun werkzame leven een plezierige, leerzame en waardevolle tijd in het museum willen doorbrengen, konden allen weer aan het werk in de periode dat het museum voor publiek toegankelijk was. Enkele vrijwilligers die werkzaam waren op het depot konden incidenteel werken in verband met

het thuiswerkadvies. Uiteraard blijft het Drents Museum zich naast bovengenoemde doelgroepen ook richten op een meer diverse samenstelling van de bezoekers, vrienden en vrijwilligers. Met name de ontwikkeling van de nieuwe collectiepresentatie biedt kansen om een nieuwe doelgroep aan te boren, die van de laagdrempelige amusementsdeelnemers; veelal (groot)ouders met kinderen.

- **Het Drents Museum zorgt ervoor dat museale objecten online beschikbaar zijn voor cultureel en toeristisch waardevolle locaties in Drenthe, zowel ten behoeve van routes in [AnnoDrenthe.nu](https://anno.drenthe.nl), en via relevante websites als drenthe.nl en drentsemusea.nl.**

Op de website van het Platform Drentse Musea (drentsemusea.nl) staan 3.010 objecten uit de collectie van het Drents Museum. Meerdere (inter)nationale portals en social mediaplatforms uit de (kunst) historische en toeristische hoek hebben ook in 2021 weer gebruik gemaakt van objecten uit onze collectie of een bruikleenobject uit een tijdelijke tentoonstelling.

- **Het Drents Museum onderzoekt of het actiever kan opereren in de markt voor korte stedentrips en korte cultuur/ en natuurvakanties, samen met hotelketens en bungalowparken. Natuurlijk gericht op heel Nederland, maar ook in de grensstreek met Duitsland en op bezoekers uit België.**

Voor de tentoonstelling *Henk Helmantel – Meesterschilder* is nauw samengewerkt met vakantieresort Hof van Saksen en kunsthandel Collectie Harms Rolde. In het resort toonde de kunsthandel tegelijkertijd met de tentoonstelling in het museum zijn collectie Helmantels. Over en weer hebben de beide locaties hun gasten/bezoekers verwezen naar elkaar.

Bij *Viva la Frida!* is nauw samengewerkt met de binnenstadsvereniging Vaart in Assen (VIA), waarbij een city-experience is ontwikkeld: een wandelroute, die je door de stad met versierde straten en bijzondere kunstwerken van lokaal talent leidt. Het gaat daarbij om levensgrote muurschilderingen en kunstobjecten van Frida Kahlo op gebouwen of in de openbare ruimte.

BIJLAGE 1

De wandelroute is bij het Drents Museum, de VV Assen en online beschikbaar. Veel toeristische accommodaties in Assen en omgeving hebben Frida Kahlo in hun arrangementen-aanbod opgenomen, inclusief een bezoek aan het museum. Hiervoor hanteerde het museum een gereduceerd tarief.

Door COVID-19 zijn er geen speciale arrangementen met buitenlandse accommodaties opgezet.

- **Het Drents Museum stemt, indien relevant, af met Marketing Drenthe**

Er is in 2021 regelmatig contact met Marketing Drenthe geweest over onder andere de impact van de Coronacrisis op het museum, het tentoonstellingsaanbod en mogelijke arrangementen. Verder is er nauw samengewerkt met Marketing Drenthe bij de voorbereiding van het Van Gogh in Drenthe-jaar, waarbij het museum de linking pin is geweest met de inhoud en Marketing Drenthe het projectbureau gaat vormen.

NB. *In 2021 zijn de prestatie-eisen van de Provincie Drenthe geactualiseerd en aangepast. Deze zijn vanaf 2022 leidend.*

BIJLAGE 2

FACTS & FIGURES

TENTOONSTELLINGEN EN PRESENTATIES

7,2 is het algemene waarderingcijfer voor het museum en de tentoonstellingen, waarvan:

9,1 voor *Henk Helmantel – Meesterschilder*

8,1 voor *Viva la Frida!*

2 GROTE TENTOONSTELLINGEN (expozaal nieuwe vleugel)

Henk Helmantel – Meesterschilder

T/m 5 september 2021*

Het kunstenaarschap en het ambacht van Henk Helmantel (Westeremden, 1945) stond centraal in deze tentoonstelling, die gestart was in 2020, maar die verlengd kon worden tot in 2021. Helmantel wordt nationaal én internationaal geroemd om zijn meesterlijk geschilderde stillevens en kerkinterieurs. Er waren circa zestig schilderijen van Helmantel te zien in deze tentoonstelling, exclusief

een aantal voorwerpen uit de persoonlijke verzameling van de kunstenaar, die op de stillevens zijn afgebeeld. Er was speciale aandacht voor de kunstbeleving van Helmantels werk, met verschillende kijktips én de expliciete uitnodiging om de kunstwerken in alle rust te kunnen bekijken. In 2021 hebben 42.223 bezoekers de werken van deze meester-schilder bewonderd.

Viva la Frida! Life and art of Frida Kahlo

Vanaf 8 oktober 2021

Twee van 's werelds belangrijkste Frida Kahlo-collecties voor het eerst bij elkaar in deze tentoonstelling die nog te zien is tot en met 27 maart 2022: de vermaarde schilderijen en tekeningen uit het Museo Dolores Olmedo en een buitengewone collectie van haar persoonlijke bezittingen als kleding, beschilderde korsetten en sieraden van Museo Frida Kahlo uit Mexico. De Mexicaanse Kahlo (1907-1954) is zonder twijfel een van de bekendste en meest geliefde kunstenaars ter wereld. Haar indrukwekkende kunstwerken, roerige leven en bijzondere levensstijl doen Kahlo uitgroeien tot een wereldwijd icoon én

cultfiguur, met miljoenen volgers over de hele wereld. In de korte tijd dat deze tentoonstelling te zien was in het museum – circa 10 weken van opening tot sluiting door de lockdown – kwamen in 2021 maar liefst 65.312 bezoekers naar Assen.

3 TENTOONSTELLINGEN (tentoonstellingszaal Abdijkerk)

Matthias Weischer – Bühne

T/m 27 juni 2021*

De tentoonstelling toonde een overzicht van de ontwikkeling die Matthias Weischer (Elte, 1973) de afgelopen twintig jaar als kunstenaar heeft doorgemaakt. Blikvanger van de tentoonstelling was het schilderij *Bulb* uit 2020, een nieuwe aanwinst van het museum die mogelijk gemaakt werd door de Stichting Vrienden van het Drents Museum. Weischer wordt gezien als een van de meest opvallende vertegenwoordigers van de hedendaagse Duitse schilderkunst. Hij maakt deel uit van de Neue Leipziger Schule.

BIJLAGE 2

Deborah Poynton – Beyond Belief

11 juli t/m 3 oktober 2021

Deborah Poynton (Durban, 1970) maakt schilderijen in een realistische stijl, waarin ze stukjes van de wereld die zij om zich heen ziet, combineert. Ze plaatst figuren, objecten en elementen uit de natuur bij elkaar zodat er een nieuwe werkelijkheid ontstaat. Poynton onthoudt zich van ieder oordeel en wil met haar werken de bezoeker ervan bewust maken dat iedereen de wereld op een eigen manier waarneemt en dat er geen goed of fout is. De tentoonstelling presenteerde haar meest recente werk (2008-2020) en speciaal voor deze expositie maakte ze het schilderij *Beyond Belief*. De tentoonstelling in Assen was Poyntons eerste museale expositie in Europa.

Minerva meets Leipzig

Vanaf 8 oktober 2021

Vanwege corona was de tentoonstelling dit voorjaar slechts drie dagen voor het publiek te zien tijdens de Testen voor Toegangpilot. Gelukkig kon *Minerva meets Leipzig* op herhaling op de bovenverdieping van de

Abdijkerk toen de deuren van het museum weer open mochten. In de tentoonstelling was een selectie kunstwerken uit eigen collectie te zien van kunstenaars die hun opleiding sinds 1960 aan Academie Minerva in Groningen en van de Hochschule für Grafik und Buchkunst in Leipzig genoten.

1 INTRODUCTIEFILM

Meet Frida

Vanaf 8 oktober 2021

Een speciaal vervaardigde introductie van 9 minuten langs de belangrijkste gebeurtenissen uit de roerige tijd waarin Frida Kahlo leefde, haar turbulente leven, inclusief haar liefde voor Diego Rivera, de reizen naar Amerika en Europa en haar successen als kunstenaar. De film (mét Engelse ondertiteling én begeleidt door Nederlandse Gebarentaal) was elke dag en ieder kwartier te zien.

3 TENTOONSTELLINGEN

(tentoonstellingszalen Drostenhuis)

Tamara Muller – PLAY

29 mei t/m 19 september 2021*

De schilderijen van Tamara Muller (Wehe-den Hoorn, 1975) hebben onmiskenbaar een eigen stijl. De figuren in haar werk dragen haar gezicht. Muller ziet haar schilderijen en tekeningen echter niet als zelfportretten. Zelf omschrijft ze haar werk als een ‘plak en knip’-theater over macht, schuld en schaamte. In de tentoonstelling waren schilderijen en werken op papier te zien. Het was Mullers eerste museale solotentoonstelling.

Kristina Schuldt – Brutal Paradise

Vanaf 8 oktober 2021

De schilderijen van Kristina Schuldt (Moskou, 1982) zijn kleurrijk en dynamisch, gevuld met mensen en planten die rond en glimmend zijn als metalen buizen. In de tentoonstelling presenteerde het museum dertig schilderijen en een speciaal voor deze tentoonstelling gemaakte installatie. Schuldt woont en werkt in

BIJLAGE 2

Leipzig en studeerde aan de Hochschule für Grafik und Buchkunst.

1 TENTOONSTELLING (overige ruimtes)

65 jaar Vrienden van het Drents Museum

T/m 28 maart 2021*

In 2020 bestond de Stichting Vrienden van het Drents Museum 65 jaar. Het is inmiddels een van de grootste Vriendenverenigingen van museaal Nederland. In die 65 jaar heeft het Drents Museum dankzij de steun van de Vrienden uitzonderlijke werken kunnen aankopen. In de tentoonstelling was daarvan een selectie te zien: werk van Louis Albert Roessingh, Jan Eisenloeffel, Willem Roelofs, Chris Lebeau, Herman Berserik, Matthijs Röling en Rosa Loy. In het aangrenzende filmzaaltje waren korte films te zien waarin de conservatoren een aantal aanwinsten toelichten.

* I.v.m. de lockdown i.k.v. Covid-19 zijn deze tentoonstellingen in 2021 niet meer- of slechts ten dele te zien geweest voor het publiek.

VASTE COLLECTIE

In verband met de voorbereidende werkzaamheden voor de nieuwe collectiepresentatie is naast de tijdelijke tentoonstellingen slechts een klein aanbod aan vaste collectie te zien geweest in het museum.

Archeologie

In de onderdoorgang van het museum is gedurende het hele jaar een kleine presentatie van onze beroemde veenlijken getoond, met onder meer het meisje van Yde. In de nieuwe collectiepresentatie zullen de archeologische topstukken een definitieve plaats in het museum krijgen.

Vincent van Gogh – De Turfschuit

De Turfschuit van Vincent van Gogh werd tot eind september in een kleine opstelling gepresenteerd. Het ander Drentse schilderij van Vincent van Gogh – *Onkruid verbrandende boer* – was dit jaar volgens afspraak te zien in het Van Gogh Museum in Amsterdam.

PUBLIEK & PARTNERS

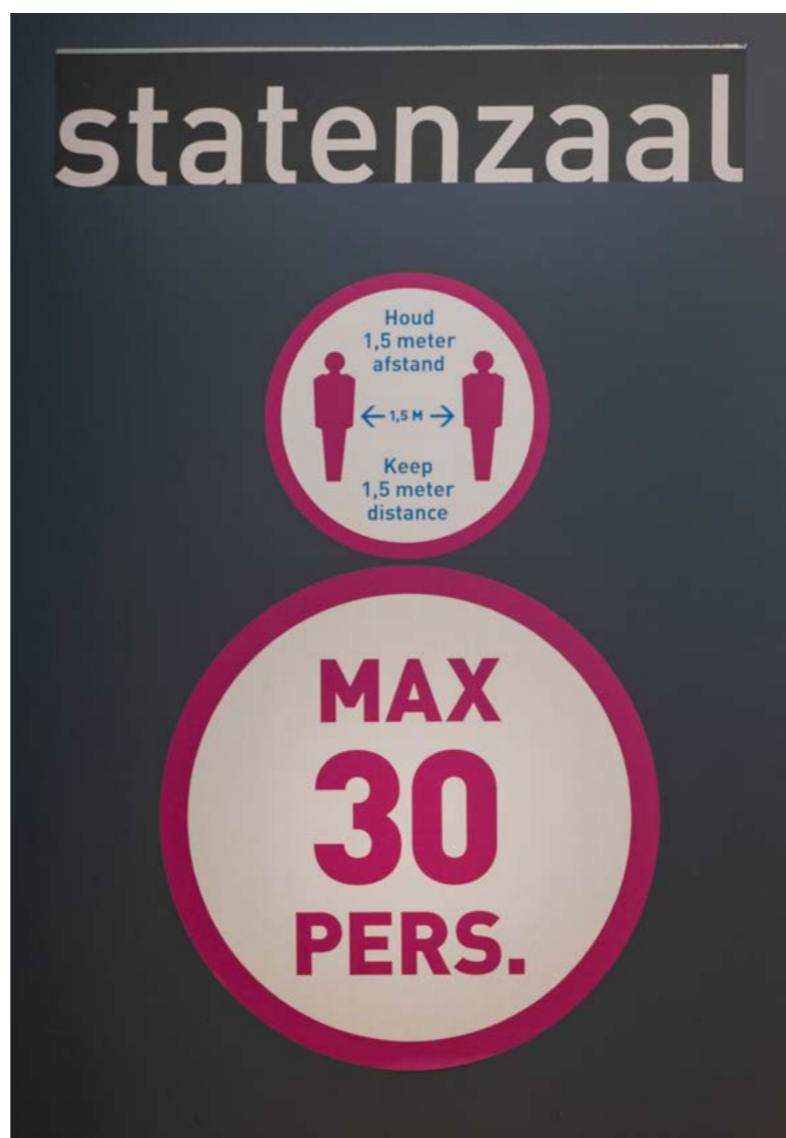
Het museum is dit jaar door de coronacrisis 28 weken open geweest. In deze periode werden vanuit de overheid wisselende maatregelen verplicht gesteld, die niet alleen van invloed waren op de aantallen bezoekers, maar die ook een grote impact hebben gehad op de beleving en de waardering van de bezoekers.

Het museum volgde de richtlijnen van de Rijksoverheid en het RIVM en volgde het Museumprotocol zoals dat was opgesteld door de Nederlandse Museumvereniging. Met het instellen van tijdsloten werden de bezoekers zo veel mogelijk over de hele dag verspreid. De aantallen per tijdslot wisselden met de wisselende richtlijnen die door de overheid werden opgelegd. In verband met de toeloop voor de twee grote tentoonstellingen en de te verwachte drukte op bepaalde plekken in het museum, hebben we de maximaal toegelaten aantallen met ongeveer een kwart verminderd. Met verwijzing naar de verschillende tentoonstellingen in het gebouw (of bij *Viva la Frida!* naar de introductiefilm in een ander deel

BIJLAGE 2

van het museum) werd zoveel mogelijk verspreiding in het museum gerealiseerd. Er is gecommuniceerd welke dagen het drukste waren en op deze dagen zijn extra middelen en menskracht ingezet voor een veilig crowdmanagement. Wij zijn daarbij ook uitgegaan van de eigen verantwoordelijkheid van onze bezoekers. Desondanks hield een klein deel van onze bezoekers een andere beleving van het naleven van maatregelen, de eigen verantwoordelijkheid en druktebeleving. Hierbij is er veel flexibiliteit en incasseringsvermogen gevraagd van onze frontofficemedewerkers. Onze bezoekersvoorwaarden zijn mede door de dit deel van de bezoekersbeleving extra aangescherpt.

BEZOEKERS

Het Drents Museum heeft in totaal **108.204 bezoekers** getrokken, waarvan:

353	tijdens Testen voor Toegang
60.226	tijdens <i>Henk Helmantel – Meester schilder</i>
65.312	tijdens <i>Viva la Frida!</i>
316	voor activiteiten van het museum op externe locaties

BIJLAGE 2

BEZOEKERSPROFIEL

Van de ondervraagde bezoekers in 2021 was:

63% vrouw bij *Henk Helmantel* /

62% vrouw bij *Viva la Frida!*

48% kwam van buiten het Noorden bij *Henk Helmantel* /

64% bij *Viva la Frida!*

54% bezocht het museum met partner bij *Henk Helmantel* /

29% bij *Viva la Frida!*

14% bezocht het museum met vrienden bij *Henk Helmantel* /

27% bij *Viva la Frida!*

21% was 40–60 jaar bij *Henk Helmantel* /

39% was bij *Viva la Frida!* 40–65 jaar

70% was 60+ bij *Henk Helmantel* /

52% was 65+ bij *Viva la Frida!*

68% kwam met de auto naar Assen *Henk Helmantel* /

71% bij *Viva la Frida!*

16% kwam met de trein naar Assen bij *Henk Helmantel* /

14% bij *Viva la Frida!*

28% bezocht voor het eerst het Drents Museum bij *Henk Helmantel* /

29% bij *Viva la Frida!*

76% gaf HBO/WO als opleiding op bij *Henk Helmantel*

17% MBO

6% voortgezet onderwijs

1% lager of basisonderwijs. *Bij Viva la Frida!* was dit:

72% HBO/WO

14% HAVO/VWO/HBS

10% MBO/MTS/MEAO

3% VMBO/MAVO/LBO

1% lager of basisonderwijs

Bezoekers waren geïnformeerd via:

22% artikel of recensie bij *Henk Helmantel* /

52% bij *Viva la Frida!*

19% website Drents Museum bij *Henk Helmantel* /

14% bij *Viva la Frida!*

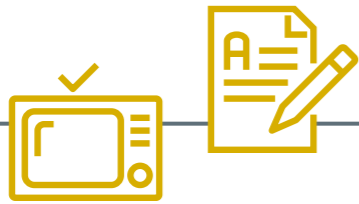
9% vrienden/familie/kennissen bij *Henk Helmantel* /

20% bij *Viva la Frida!*

4% radio/tv programma bij *Henk Helmantel* /

21% bij *Viva la Frida!*

BIJLAGE 2

MEDIA

- 38** persberichten

- 689** artikelen (regionaal en landelijk) met een totaalbereik van 107.188.575, waarvan € 4.000.097,15 aan advertentiewaarde voor gepubliceerde artikelen, waaronder: € 909.852,15 voor *Viva la Frida!* (bereik: 33.099.550)

- 3** landelijke televisie-uitzendingen, waaronder:
2 uitzendingen over *Viva la Frida!* bij 'Tijd voor Max' en 'Matthijs gaat door'.

- 14** regionale televisie-uitzendingen

- 9** regionale radioreportages

- 3** landelijke radioreportages over o.a. het meisje van Yde bij NPO Radio 1

- 1.492** artikelen zijn digitaal over het museum verschenen met een totaalbereik van 158.258.102, waarvan € 1.499.912,55 aan advertentiewaarde

SOCIAL MEDIA

- 528.767** unieke bezoekers
www.drentsmuseum.nl

- 2,27** minuten gemiddelde verblijfsduur op de website

- 3.971.188** personen bereikt op Facebook

- 14.474** 'likes' op Facebook

- 1.351.168** tweetweergaven

- 10.600** @DrentsMuseum-volgers op Twitter

- 9.234** volgers op Instagram

- 19.645** personen ontvingen de digitale nieuwsbrief van het Drents Museum

WAARDERING

- 8,5** voor de gastvrijheid van het museum

- 7,7** voor de informatievoorziening bij de tijdelijke tentoonstellingen

- 8,2** voor de Museumshop

- 8,1** voor Bar Brasserie Pingo

- 9,1** voor *Henk Helmantel – Meesterschilder*

- 8,2** voor *Viva la Frida!*

- 8,4** voor *Meet Frida*

- 7,7** op Zoover.nl

- 4,5** sterren op Tripadvisor

BIJLAGE 2

JOINTPROMOTION ACTIES

17 keer, met onder andere:

- BankGiro Loterij / VriendenLoterij
- Nationale Postcode Loterij
- NS SPOOR
- Museumkaart
- SRC
- Hotel de Jonge
- De Bonte Wever

PUBLIEKSBEURZEN

Vanwege COVID-19 hebben er geen publieksbeurzen plaatsgevonden.

ONDERWIJS

Totaal **3667** leerlingen, waarvan:

- 1925** leerlingen primair onderwijs,
- 1502** leerlingen voortgezet onderwijs,
- 240** studenten MBO en HBO
- 17** programma's: Culturele Mobiliteit met **497** leerlingen, waarvan:
 - 209** leerlingen voor de CulMo Mysteries in het Veen
 - 256** leerlingen voor de CulMo Sigismund, combiprogramma Drents Museum/Drents Archief
 - 32** leerlingen voor de CulMo Werelderfgoed
- 4** programma's: Cultuurmenu (87 leerlingen)
- 3** programma's: Drentse Cultuur Academie (74 leerlingen)

Fysieke programma's PO en VO

- 16** onderwijsprogramma's: *Viva La Frida!* (87 po-leerlingen, 329 vo-leerlingen en 75 mbo-studenten)
- 3** onderwijsprogramma's: *Tamara Muller* (430 leerlingen)
- 1** onderwijsprogramma: *Codename: Energy*
- 6** schoolgroepen op eigen gelegenheid (438 leerlingen)

Online programma's

- 17** onderwijsprogramma's: online workshop *Het stilleven* (200 po-leerlingen en 115 vo-leerlingen)
- 9** onderwijsprogramma's: online rollenspel *Mysterie in het veen* (99 po-leerlingen en 77 vo-leerlingen) en 9 proefgroepen (150 po-leerlingen en 117 vo-leerlingen)
- 17** onderwijsprogramma's: online ontdektocht door *Het Grootste Poppenhuis van Nederland* (622 po-leerlingen) en 1 proefgroep (60 po-leerlingen)

BIJLAGE 2

EVENTS

4 openingsevents, totaal **520** bezoekers:

- Hybride opening *Viva la Frida!*: online in 2021 bekeken door 33.000 kijkers.
- Online opening *Tamara Muller – Play*
- Online opening *Deborah Poynton – Beyond Belief*
- Opening *Kristina Schuldt – Brutal Paradise*

2 Finissages, totaal **33** bezoekers:

- *Matthias Weisscher - Bühne*
- *Minerva meets Leipzig*

PUBLIEKSLEZINGEN/ARRANGEMENTEN

56 gratis introductielecturen *Henk Helmantel* met in totaal 1691 bezoekers

49 betaalde verdiepende lezingen tijdens de tentoonstelling *Viva la Frida!*, met in totaal 3033 bezoekers

4 arrangementen/lezingen van de Vrije Academie (*Henk Helmantel* en *Frida Kahlo*)

1 inleidende lezing *Henk Helmantel*: 12 deelnemers,

24 groepslezingen *Viva la Frida!*: 455 deelnemers,

2 lezingen op locatie: 50 deelnemers

OVERIGE PUBLIEKSEVENTS

Dia de Muertos weekend

Dia de Muertos parade (i.s.m. Vaart in Assen)

Fiësta de Frida met lancering YOUNG Culture Club

6 events voor de podcasts *Frida's Liefdes*

8 gastlezingen

VriendenLoterij exclusieve avondopenstelling bij Frida Kahlo: 115 personen

BIJLAGE 2

RONDLEIDINGEN/ARRANGEMENTEN

- 3** groepsarrangementen: 32 deelnemers

- 4** rondleidingen Musea in Gebaren: 51 deelnemers

- 7** keer Prikkelarm bezoeken: 82 deelnemers

HUWELIJKEN

In totaal **13** Huwelijken in het Drents Museum, waarvan:

- 1** huwelijk met feestavond in Bar Brasserie Pingo

- 11** huwelijksvoltrekkingen in de Statenzaal voor 348 personen.

- 2** huwelijksvoltrekkingen in de Trouwzaal voor 13 personen.

ZAALVERHUUR

- 17** keer Statenzaal

- 20** keer Opkamer

- 2** keer Trouwzaal

- 3** keer Bar Brasserie Pingo

- 4** keer zaalverhuur met een combinatie Statenzaal/Opkamer

- 1** online bedrijfsuitje

Opbrengsten rondleidingen en lezingen (inclusief zaalverhuur) **€ 55.006,-**.

BIJLAGE 2

PARTNERS

Het Drents Museum werd in 2021 ondersteund door:

1 hoofdsponsor: NAM

1 sponsor: SRC Reizen

3 begunstigers: VriendenLoterij, Stichting Beringer Hazewinkel, C&W De Boer Stichting

2 subsidieverstrekker: provincie Drenthe en Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

1 co-financier inzake Covid-19: Kickstart Cultuurfonds

1 co-financier inzake 3 medewerkers collectie beleid: Mondriaan Fonds

Co-financiers tijdelijke tentoonstellingen: (*Henk Helmantel - Meesterschilder*) Collectie Harms Rolde en Hof van Saksen; (*Viva la Frida!*) Blockbusterfonds, Turing Foundation, Prins Bernhard Cultuurfonds, Fonds 21, gemeente Assen, provincie Drenthe, Stichting Beringer Hazewinkel, NAM, Aero Mexico, Bar Brasserie Pingo en City Hotel de Jonge.

Co-financiers tijdelijke tentoonstelling (doorgeschoven naar 2022): (*In de ban van de Ararat*) Prins Bernhard Cultuurfonds

Co-financiers nieuwe collectiepresentatie: provincie Drenthe, gemeente Assen, VriendenLoterij, Mondriaan Fonds, Stichting Dioraphte en BPD-cultuurfonds.

Co-financiers COVID: Gemeente Assen, Kickstart Cultuurfonds, Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), UWV

2.294 Drents Museum Vrienden, waarvan:

891 Vrienden (35 euro)

1.334 Combivrienden (60 euro)

40 Vriendplus (90 euro)

7 Bijzondere Vrienden (Vriendplus >90 euro)

22 Drents Museum Drostes (750 euro), waaronder al 2 nieuwe Drostes vanaf 2022.

YOUNG Culture Club – lancering 31 oktober 2021. Aanmeldingen:

- **10** Youngsters
- **6** Youngsters duo
- **3** Youngsters via kunstenaarstarief

74 Drents Museum Businessclubleden, waarvan 8 nieuwe leden en 3 leden die geen naamsbekendheid wensen: abcnova, A. De Boer Groentotaal, Afier accountants en adviseurs, AlbertsKleve, bureau voor grafisch ontwerp BNO, Alpha Adviesbureau, Aprisco, Atlas Letselschade, Betech, Bierens van Boven advocaten, Bloemsma+ Faassen, Bramigo Tex Mex restaurant, Bureau Meesterschap, De Buurderij Balloo, Comfort Groep BV, De Willigen + Partners, DNK, Doornbos Suringar Wiersema Advocaten| Mediators, drukkerij Van Gorcum, Effektief, Eijsink, G4S, Gemeente Assen, Gemeente Borger-Odoorn, Gemeente Coevorden, Gemeente De Wolden, Gemeente Emmen, Gemeente Groningen Dienst ROEZ, Gemeente Hoogeveen, Gemeente Midden-Drenthe, Gemeente Westerveld, Grandcafé 't Wapen, Greenledwalls, Hof van Saksen, City Hotel De Jonge, Hotel van der Valk Assen, Huize Huijgen Makelaars Assen, ING, JAV Studio's, Karmelieten BV, Karssens Vastgoed BV, KLOK Onderhoud- en Afbouwgroep B.V., Koninklijke van Gorcum, KroeseWevers accountants, Leijdsman Elektro bv,

BIJLAGE 2

Liff Assen, Marketing Drenthe, McDonald's, Multicopy Assen, Newz Marketing en Media, Notariskantoor Tijdhof, Daverschot & De Jong Posthumus, Oving Projectinrichting, Pienter Online Marketing, Ploegmakers Beheer b.v., Preadyz, Rabobank Assen en Noord-Drenthe, REIN Advocaten & Adviseurs, RTV Drenthe, Sax architecten, SRC Reizen, Sunoil Biodiesel, Switch IT Solutions, Talent Performance, TCA Telecom & ICT, Trip Advocaten & Notarissen, Univé Noord-Nederland, UNP accountants adviseurs, Vermaat Groep, Warenhuis Vanderveen Assen, Wbooks, Ziengs Assen, Zorggroep Drenthe.

RELATIE-EVENTS

3x Netwerkbijeenkomst:

- Businessclub meets Henk Helmantel
- Businessclub op locatie 'Hof van Saksen versus Collectie Harms Rolde'
- Businessclub *Viva la Frida!* met gastspreker Jellie Tiemersma

1x Vriendenbijeenkomst:

- Exclusieve bijeenkomst *Viva la Frida!*

1x Drogenbijeenkomst met bestuur Stichting Vrienden DM tijdens *Bühne*

Vanwege Covid-19 hebben we een aantal relatie-events op een andere wijze ingevuld waardoor we onze relaties hebben kunnen fêteren op:

1x videoboodschap aan de Businessclub

1x paasbrunch-actie aan de Businessclub

1x kerstpakket aan de Drogen

1x online vriendenwebinar 'Van Gogh & grenzeloze vriendschappen' in samenwerking met het Noordbrabants Museum en het Groninger Museum

Helaas kon vanwege COVID-19 een aantal relatie-events niet doorgaan. Het gaat om:

- Night@themuseum
- **1** netwerkbijeenkomsten op locatie (Oving Projectinrichting)
- **1** netwerkevent (Mossel&More Party)

BIJLAGE 2**FIËSTA DE FRIDA**

Op 30 oktober hebben we tijdens de tentoonstelling *Viva la Frida! Life and art of Frida Kahlo* in samenwerking met Tessa de Wilde producties Día de Muertos in stijl gevierd met een *Fiësta de Frida*. Tijdens deze avond hebben we tevens onze nieuwe categorie 'YOUNG Culture Club' binnen de Stichting Vrienden Drents Museum op een feestelijke wijze gelanceerd. Het was een spectaculaire clubavond waarop tickethouders konden genieten van de tentoonstelling *Viva la Frida!* én van DJ's en dans & live acts in het hart van ons museum in Bar Brasserie Pingo. In totaal hebben we 177 tickets verkocht en 4 VIP-arrangementen aan: Drentse schatten, Newz Marketing & Media en Pienter Online Marketing. Meer dan 200 personen, waaronder ook al aangemelde Youngsters hebben *Fiesta de Frida* bezocht. Naast een bijdrage van de Stichting Vrienden Drents Museum hebben we hiervoor sponsorbijdragen ontvangen van Vermaat Groep, Trip advocaten & notarissen, UNP accountants adviseurs en DIA licht en geluid.

MUSEUMSHOP

Ondanks de lange periodes van sluiting was het een goed jaar voor de museumshop met een opvallend hoge uitgave per bezoeker. Voor iedere grote tentoonstelling wordt een speciaal assortiment geproduceerd en ingekocht en ook de aankleding van de winkel wordt aangepast, maar voor *Viva la Frida!* is hier een flinke schep bovenop gedaan. De museumshop werd bijna helemaal in Frida-stijl ingericht en er kwam een uitgebreid en uitgekiend assortiment van custom made items, boeken, prachtige spullen uit Mexico, sieraden en nog veel meer. Cultuur en Retail heeft ons hierbij geholpen. Levensgrote papier-maché poppen en cactussen zorgden voor een warme Mexicaanse sfeer. Fridamania brak in alle hevigheid los, omzet en conversie schoten omhoog.

WEBSHOP

Tijdens de Helmantel tentoonstelling onderhield de museumshop een zeer succesvolle samenwerking met Art Revisited, die voor ons een sub-webshop voor Helmantel producten hosten. Hierna heeft

de museumshop zich met oog op *Viva la Frida!* aangesloten bij de Dutch Museum Giftshop (DMGS). Dit is een groeiend webshop-platform waarop inmiddels 16 musea vertegenwoordigd zijn. Met ons Frida Kahlo-assortiment, waren wij maandenlang de nummer 1 verkoper op dit platform. Naast extra omzet levert dit ook een krachtig marketinginstrument met een internationaal bereik, ook doordat de DMGS zelf veel aan marketing doet. De promotie van de shop via onze eigen social media kanalen is in het kielzog hiervan ook geïntensiveerd en geprofessionaliseerd.

€ 5,75 excl. Btw was de gemiddelde besteding per bezoeker van het museum

31% van de bezoekers kocht iets in de museumshop

€ 622.085 excl. Btw was de omzet van de Museumshop

€ 315.151 bijdrage aan exploitatie

De Museumshop wordt in eigen beheer geëxploiteerd.

BIJLAGE 2

BAR BRASSERIE PINGO

Tijdens de lockdown in de eerste helft van 2021 hebben we in samenwerking met Vermaat speciale horecaboxen gelanceerd. Er werd gestart met twee verschillende soorten boxen, een lunch- en borrelbox. Met Pasen werd de derde box gelanceerd en speciaal voor Vaderdag werd de DAD IS KING-box verkocht met onder meer een Simmentaler Ribeye (300 gr.) inclusief BBQ Rub en barbecuesaus.

€ 492.500 was de omzet van Grandcafé Krul/Bar Brasserie Pingo

€ 35.936 bijdrage aan exploitatie

De exploitatie van Grandcafé Krul/Bar Brasserie Pingo is uitbesteed aan Vermaat Groep

PERSONEEL

Het Drents Museum had in 2021

50 medewerkers met een vast contract (36,1 fte) en 29 tijdelijk (12,8 fte)*

2 medewerkers via inhuur (0,11 fte)

52 vrijwilligers, waarvan

- 41 bij de informatiebalie
- 11 overig (depot, educatie, evenementen, conservatoren)

8 stagiairs

*Hoog aantal tijdelijk contracten wordt veroorzaakt door nieuw opgericht publieksteam en verruimde openingstijden tijdens grote tentoonstelling waarvoor extra tijdelijk personeel werd ingezet

In 2021 zijn

2 medewerkers uit dienst gegaan

18 personen in dienst gekomen

circa **5** personen ingehuurd van beveiligingspartner G4S

ZIEKTEVERZUIM

In 2021 bedroeg het ziekteverzuim 4,99%. Dit percentage werd vooral veroorzaakt door langdurig ziekteverzuim, voornamelijk niet werk-gerelateerd.

BIJLAGE 2**FINANCIËN**

€ **9.513.161** bedraagt de jaaromzet van het Drents Museum

35% van deze omzet werd door het museum zelf verdiend

9.111 bezoekers (8%) betaalden de volle entreeprijs

58.333 Museumkaarthouders (54%) bezochten het Drents Museum in 2021

In 2021 heeft het Drents Museum bijdragen mogen ontvangen ter ondersteuning van diverse presentaties en tentoonstellingen:

Van Gogh in Drenthe-onderzoek erfgoedlocaties

- Provincie Drenthe

VIP-dagen oktober 2021

- Prins Bernhard Cultuurfonds

MBO-pilot

- C. & W. de Boer Stichting
- Fonds21

Viva la Frida!**Leven en werk van Frida Kahlo**

- VriendenLoterij
- Turing Foundation
- Stichting Beringer Hazewinkel
- Prins Bernhard Cultuurfonds
- Stichting van Panhuys
- Nederlandse Aardoliemaatschappij
- Vermaat Groep
- Provincie Drenthe
- Gemeente Assen
- Stichting Vrienden van het Drents Museum

BIJLAGE 3

AANWINSTEN 2021

De collectie van het Drents Museum telt in 2020 circa 95.000 objecten, waarvan

- circa 93.200 objecten uit de provinciale collectie (waarvan 99% digitaal geregistreerd)
- circa 1.800 objecten als bruikleen van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, diverse stichtingen en particulieren

De totale collectie bestaat uit circa:

- 13.500 objecten Archeologie
- 35.000 objecten Drentse geschiedenis
- 40.000 objecten Kunst 1885-1935
- 4.350 objecten Hedendaags realisme
- 2.150 objecten Numismatica

In 2020 zijn er 180 aanwinsten geregistreerd.

HEDENDAAGS REALISME

52 aanwinsten

Schenkeningen

- Koos Staal, affiche 'De onderste steen', schenking van de kunstenaar
- Simon Schrikker, 4 schetsen van wand-schildering 'Hollow Eyes', schenking van de kunstenaar

- Maxime Lalanne, houtgravure 46. 'Assen: La place du gouvernement', schenking van de heer Jonker
- Harry Cock, foto Harry Muskee, schenking van de kunstenaar
- Eline Brontsema, houtsnede 'Euvelgunnerheem' doorkijkje en drukwerk 'Euvelgunnerheem', aankoop van de kunstenaar, met steun van de Vriendenloterij
- Ted Noten, sculptuur 'Doornenkrans', schenking van de kunstenaar
- 1/12de deel van 307 werken van kunstenaars als Matthijs Röling, Dick Pieters, Sam Drukker en Mario ter Braak, schenking van de heer A. Adriaansen en mevrouw W.J. Adriaansen-van der Stok

Aankopen

- Tamara Muller, 2 tekeningen 'Warrior I' en 'Warrior II', met steun van de Vriendenloterij
- Rosa Loy, schilderij 'Substanzen', met steun van de Stichting Vrienden van het Drents Museum
- Tilo Baumgärtel, schilderij 'Senzo' en schilderij 'Mafant', met steun van de Vriendenloterij

- Harry Cock, foto 'Loof verbrandende boer', met steun van de Vriendenloterij
- Mirjam Völker, schilderij 'Klemme' en werkmodel boomhut, met steun van de Vriendenloterij
- Robert Seidel, schilderij 'FERENCE 2', met steun van de Vriendenloterij
- Matthias Weischer, schilderij 'Bulb', met steun van de Stichting Vrienden van het Drents Museum
- Joyce ter Weele, schilderij 'Das Verhältnis von Konstruktion und Baustoff 2', met steun van de Vriendenloterij
- Ulf Puder, mixed media 'Wandeisberg', met steun van de Vriendenloterij
- David Schnell, schilderij 'Provinz', met steun van de Stichting Vrienden van het Drents Museum
- Carolein Smit, wandinstallatie 'Piece de milieu', met steun van de Vriendenloterij (installatie in 2021)
- Harry Cock, kunstenaarsboek, met steun van de Vriendenloterij
- Simon Schrikker, schetsboek met studies van inktvissen, met steun van de Vriendenloterij

BIJLAGE 3**DRENTSE GESCHIEDENIS**

40 aanwinsten

Scheningen

- Kopje met logo van de gemeente De Wolden, schenking van de gemeente De Wolden
- Asbak met opschrift van rijwielenzaak G.D. Danes, Hoogeveen
- Buisje met kanten kraag
- Doopjurk van Duitse parachutezijde gemaakt in 1940
- 7 loontariefboekjes voor veenarbeiders te Emmer-Compasuum en Emmer-Erfscheidenveen en een looncontract voor werknemers van het Veenbedrijf te Emmer-Erfscheidenveen
- Meidenkast afkomstig uit Dwingeloo
- Zilveren doopschaal met inscriptie ‘Hervormde Gemeente Schoonoord 1858’ en een kanselbijbel uit 1661, schenking van de Hervormde Gemeente Schoonoord
- 2 ansichtkaarten van Assen en een foto van een plaggenhut
- Een houten naaikistje. Gemaakt in 1899 door Derk Slot voor zijn echtgenote Annigje Meijer

- 2 Rijam schoolagenda’s van 1968-1969 en 1969-1970 beplakt met foto’s en toegangskaartjes van de band Cuby + Blizzards
- 3 hondenpenningen voor hondenbelasting in de gemeente Meppel, 1963, 1964, 1965
- Medaille ter herinnering aan een jubileummars in mei 1948, georganiseerd door de psychiatrische inrichting Stichting Licht en Kracht in Assen
- Trilogiemedaille Drentse Rijwielvierdaagse
- Bruiloftspijp van Stoffer Oelen in vitrinekastje, 1888

Aankopen

- Krantenstok van de Drentse Courant
- Shirt met logo’s gebruikt door een official van het TT-circuit tijdens de Rizla’s racingday in 2000 op het TT-circuit te Assen
- Prijscourant van de Mustang Rijwielenfabriek, Gebroeders de Geeter in Assen
- Zilveren tasbeugel met de stadskeur van Meppel. De tasbeugel draagt het meesterteken van Arend de Vries en de jaarletter (E2) 1794-1795
- Voetbalshirt van voetbalvereniging LTC (Langedijk Talmastraat Combinatie) uit Assen

- Johan Picardt, boek ‘Korte Beschryvinge Van eenige Vergetene en Verborgene ANTIQUITETEN Der Provintien en Landen Gelegen tusschen de Noord-Zee, de Yffel, Emfe en Lippe waar bij gevoeght zijn ANNALES DRENTHIAE’
- 3 affiches Cuby + Blizzards en 1 affiche ‘Cut de Luxe’, Harry Muskee
- Gesina Mesdag-van Calcar, schilderij ‘Landschap met water’, met steun van de Vriendenloterij
- Jan Wiegers, etsplaat ‘Boerderij te Orvelte’ en tekening ‘Zelfportret’, met steun van de Vriendenloterij
- Max Liebermann, schilderij ‘Kind onder bomen’, met steun van de Stichting Vrienden van het Drents Museum
- Jacoba de Graaff, schilderij ‘Bloeiende eiken te Laaghalen’, met steun van de Vriendenloterij

BIJLAGE 3**KUNST 1885–1935**

85 aanwinsten

Schenkeningen

- Anna Egter van Wissekerke, schilderij ‘De kansel’ van het Willibrordkerkje van Borger, schenking van de heer en mevrouw Van der Staak-Kruis
- Chris Lebeau, inkttekening ‘Duinlandschap’, legaat van Maarten Biesheuvel
- 16 boeken van diverse ontwerpers, legaat van W.L. Helleman
- Georg Rueter, 5 schilderijen, 4 prenten en 1 tekening, schenking van mevrouw Sondaar-Swart
- Han Krug, 25 prenten en 1 map met 18 schema’s van het skelet, schenking van de heer Glaser
- Henricus Rol, 1 schilderij en 2 prenten en Tjerk Tjeerde, 2 tekeningen, schenking van mevrouw Tjeerde
- Een ameublement door ’t Woonhuys, bestaande uit een dressoir, eettafel, 6 stoelen, secretaire, bureau, kruk, armstoel, garderobekast en bijzettafel, schenking van mevrouw C.S.R. van Ouwenaller en mevrouw F. van Ouwenaller

- Jac. van den Bosch, uitvoering A. Peddemors, zilveren inktstel voor ’t Binnenhuis, Amsterdam, schenking collectie Krekel
- Rinze Hamstra, pentekening affiche ‘Ten bate van de gemobiliseerde troepen te Genneep, en van het Gennepsch Steuncomité’, schenking van de heer Geel
- Bertha thoe Schwartzenberg, bronzen portretkop ‘Man met Snor (meneer Van ’t Klooster)’ en een aantal schetsboeken en archivalia, schenking van mevrouw Von Bönninghausen

Aankopen

- Johanna van Eijbergen, geelkoperen theebusje, met steun van de Vriendenloterij
- Cornelia C. van Asch van Wijck, glazen beeld ‘Vrouwenmasker’, met steun van de Vriendenloterij

Bruiklenen

- Jan Eisenloeffel, fa C.J. Begeer, Utrecht, vierdelig zilveren mokkaservies, bruikleen collectie Krekel
- Gustaaf van de Wall Perné, 4 schilderijen, 2 inkttekeningen en 1 pastel, bruikleen van de erven mevrouw E.M. Kaajan-Dieters

ARCHEOLOGIE**Schenkeningen**

- Het Drentse deel van een gemengde archeologische collectie met o.a. aardewerk, vuursteenmateriaal (waaronder een uitzonderlijk fraaie kernbijl) en een grote neolithische slijpsteen uit de nalatenschap van F. Modderkolk
- Een geslepen bijl uit het midden tot laat neolithicum, gevonden in veen context in de buurt van Dalen, uit de nalatenschap van E.A. Brakel-van Langen

Aankopen

- Een gemengde archeologische collectie van de heer G. Janssen, deze collectie bevat een groot deel van de archeologische en geologische verzameling van boswachter Markus Meelker, toentertijd woonachtig te Exloo. Het archeologische deel van deze collectie bevat o.a. prehistorisch vuursteenmateriaal, bijlfragmenten, een gave knop-hamer, spinsteen, keramiek en een slijpsteen.

BIJLAGE 4

BRUIKLENEN 2021

In totaal zijn in 2021 aan 23 instellingen 176 tijdelijke bruiklenen verleend. 41 instellingen hebben langdurige bruiklenen.

Geregistreerde instellingen

- Museum MORE, Gorssel, 3 oktober 2020 – 24 januari 2021, 1 schilderij van Chris Lebeau, verlengd tot en met 24 mei 2021
- Allard Pierson, Amsterdam, 22 oktober 2020 – 28 maart 2021, 22 werken uit de collectie Kunst 1885-1935, verlengd tot en met 24 oktober 2021
- Dordrechts Museum, Dordrecht, 10 november 2020 – 5 april 2021, 1 schilderij van Egbert van Drielst, verlengd tot en met 15 augustus 2021
- Stedelijk Museum Harderwijk, Harderwijk, 3 april 2021 – 19 september 2021, 2 beelden van Natasja Bennink
- Museum Paul Teta van Elven, Delft, 15 oktober 2021 - 28 februari 2022, 2 werken van Thérèse Schwartze
- Museum JAN, Amstelveen, 4 november 2021 – 20 maart 2022, 4 werken van Sam Drukker

Niet geregistreerde instellingen

- Museum Thijnhof, Coevorden, 29 oktober 2020 – 10 januari 2021, 7 werken van Jan van Loon
- C+B Museum, Grolloo, 22 april 2018 – 30 april 2021, 34 objecten met betrekking tot Cuby+Blizzards
- Keramisch Museum Goedewaagen, Nieuw Buinen, 4 april 2021 – 3 oktober 2021, 2 objecten van de Porceleyne Fles, verlengd tot en met 27 maart 2022
- Stichting Schultehuis Diever, Diever, 1 juni 2021 – 2 november 2021, 25 objecten uit de collectie Archeologie
- Stedelijk Museum Meppel, Meppel, 3 juli 2021 – 2 januari 2022, 18 werken van André Idserda
- Museum Thijnhof, Coevorden, 2 december 2021 – 27 februari 2022, 2 werken van Frans van der Veen

Buitenlandse instellingen

- Carnegie Science Center, Pittsburgh (USA), 18 september 2019 – 19 april 2020, veenlijk vrouw van Zweeloo, verlengd tot 17 januari 2021

- Niitsu Art Museum, Niigata (JP), 10 oktober 2020 – 3 januari 2021, 5 objecten uit de collectie Archeologie
- Moesgaard Museum, Højbjerg (DK), 17 november 2020 – 1 augustus 2021, 14 objecten uit de collectie Archeologie, verlengd tot en met 24 oktober 2021
- Toyama Kenmin Kaikan Museum, Toyama (JP), 15 januari 2021 – 26 maart 2021, 5 objecten uit de collectie Archeologie
- Saint Louis Science Center, Saint Louis (USA), 1 februari 2021 – 3 oktober 2021, veenlijk vrouw van Zweeloo
- Fukuoka City Museum, Fukuoka (JP), 10 april 2021 – 27 juni 2021, 5 objecten uit de collectie Archeologie
- Landesmuseum für Vorgeschichte, Halle (Saale) (DE), 4 juni 2021 – 9 januari 2022, 18 objecten uit de collectie Archeologie
- APB Cultuurhuis de Warande, Turnhout (BE), 19 juni 2021 - 7 november 2021, 1 werk van Femmy Otten
- ATC Gallery, Osaka (JP), 10 juli 2021 – 26 september 2021, 5 objecten uit de collectie Archeologie

BIJLAGE 4

- Connecticut Science Center, Hartford (USA), 21 oktober 2021 – 17 mei 2022, veenlijk vrouw van Zweeloo
- South Tirol Museum of Archaeology, Bozen/Bolzano (IT), 22 november 2021 – 7 november 2022, 1 klokbeke uit de collectie Archeologie

Langdurige bruiklenen

- Amsterdamse School Museum Het Schip, Amsterdam, 5 objecten van George Henri Lantman
- Bonnen Openbare School, Gieten, 1 bijl
- Breda's Museum, Breda, 1 tekening
- Drents Archief, Assen, kaarten en platen, foto's en ansichtkaarten, collectie Jan Giudici
- Drukkerijmuseum, Meppel, etspers uit atelier van Chris Lebeau
- De Nederlandsche Bank, Amsterdam, 52 zilveren munten vondst Zuidlaren
- Fries Museum, Leeuwarden, 1 schilderij
- Fries Scheepvaartmuseum, Sneek, 11 historische voorwerpen
- Gemeente Museum Helmond, Helmond, 5 werken van Dirk Nijland
- Groninger Museum, Groningen, 1 zilveren vork

- Limburgs Museum, Venlo, 1 schilderij van Willem van Konijnenburg en 1 van J.W. Pieneman
- Herinneringscentrum Kamp Westerbork, Westerbork, groot aantal historische voorwerpen
- Herv. Gemeente Vledder, Vledder, Romaans doopvont
- Hunebedcentrum, Borger, groot aantal archeologische voorwerpen
- Kapiteinshuis Pekela, Groningen, spanendoos
- Museum Arnhem, Arnhem, 1 schilderij van Chris Lebeau
- Bibliotheek Hoogeveen, 2 archeologische en 3 historische voorwerpen
- Museum Vosbergen, Eelde, hobo
- Museumboerderij De Karstenhoeve, Ruinerwold, diverse historische voorwerpen
- Nationaal Vlechtmuseum, Noordwolde, 5 voorwerpen uit de collectie Kunst 1885-1935
- Natura Docet, Denekamp, 1 natuurhistorisch voorwerp
- Ned. Herv. Gemeente Anloo, diverse archeologische voorwerpen
- Ned. Herv. Gemeente Diever, Diever, bissekist
- Ned. Herv. Gemeente Dwingeloo, Dwingeloo, 2 wapenschilden

- Ned. Herv. Gemeente Norg, Norg, Romaans doopvont
- Ned. Herv. Gemeente Peize, Peize, Romaans doopvont
- Ned. Herv. Gemeente Roden, Roden, Romaans doopvont
- Ned. Herv. Gemeente Vries, Vries, Romaans doopvont
- Ned. Herv. Kerk Emmen centrum, Emmen, Romaans doopvont
- Ned. Herv. Kerk Rolde, Rolde, Romaans doopvont en diverse archeologische voorwerpen
- Ned. Herv. Kerk Zweeloo, Zweeloo, Romaans doopvont
- Nederlands Openluchtmuseum, Arnhem, een kogelpotje
- Nieuwland Erfgoedcentrum, Lelystad, 2 archeologische voorwerpen
- Provinciehuis, Assen, diverse historische voorwerpen en kunstwerken
- Stedelijk Museum Coevorden, Coevorden, diverse archeologische en historische voorwerpen
- Stichting Aold Daol'n, Dalen, diverse archeologische voorwerpen

BIJLAGE 4

-
- Stichting Bourtange, Bourtange, enkele stoelen
 - Stichting Drents landschap, 1 schilderij
 - Stichting Drents landschap/ Ottenshuus Orvelte, Orvelte, groot aantal historische voorwerpen
 - Stichting Erfgoed Muskee, Grolloo, diverse historische voorwerpen
 - Stichting Van Gogh & Drenthe, Nieuw-Amsterdam, groot aantal historische voorwerpen

BIJLAGE 5

PUBLICATIES 2021

Huisman, F., 'Drentse veenlandschappen. Vondsten uit de prehistorie', *Kwartaalblad Drentse Landschap*, nummer 105 winter 2021, p. 30-31.

Huisman, F., 'Meer dan munten - Nieuw onderzoek naar een oude schat', *Spieker* 2021.

Pol, R.A.J. e.a., *Kristina Schuldt – Brutal Paradise*, Assen (Drents Museum)/Zwolle (WBOOKS) 2021.

Pol, R.A.J. e.a., *Tamara Muller – Play*, Assen (Drents Museum)/Zwolle (WBOOKS) 2021.

Pol, R.A.J., 'Een stille ode aan de Drentse natuur', *Kwartaalblad Drentse Landschap*, nummer 104 zomer 2021, p. 34-35.

Rens, A.J.J. e.a., *Viva la Frida! Life and art of Frida Kahlo*, Assen (Drents Museum)/Zwolle (WBOOKS) 2021 (Nederlandse en Engelse editie).

Rens, A.J.J., 'Viva la Frida!', *Opzij* augustus/september 2021, p. 52-61.

Steffens, B., 'Het museum op de snijtafel: de archeologietentoonstelling onderzocht', *Paleoaktueel* 31, p. 45-54.

Zijverden, J. van, 'Achmed Tan verdient een plaats in de Friese canon', *Historisch Tijdschrift Fryslân*, 6 (2021), p. 4-7.

BIJLAGE 6

BESTUURS- EN NEVENFUNCTIES 2021

Directieleden en medewerkers van het Drents Museum hebben in 2021 naast hun werkzaamheden voor het Drents Museum een aantal bestuursfuncties en jureringen op zich genomen.

Bestuurs- en nevenfuncties algemeen directeur Harry Tupan

Bestuurder

- Stichting Drents Museum

Toezichthouder

- Raad van Toezicht Verzetsmuseum Amsterdam (lid)
- Raad van Toezicht RTV Drenthe (lid)

Raad van advies

- Land Art Contemporary

Commissielid

- Prins Bernhard Cultuur Fonds - adviescommissie Geschiedenis en Letteren

Lid

- Bedrijvensociëteit A37 Drenthe VNO-NCW Noord

Bestuur

- Platform Cultureel Hart Assen
- European Exhibition Network

Comité van aanbeveling

- Stichting Vrienden van het WZA (Wilhelmina Ziekenhuis Assen)
- Stichting SCA Jozefkerk Assen
- Stichting Struikelstenen Assen
- Verkiezing Kunstenaar van het jaar
- Jan Kruis Museum

Secretaris

- Stichting Steunfonds Drents Museum

Comité van aanbeveling

- ADAK (AAN DE ANDERE KANT; theaterdrieluik over de Moluks-Nederlandse geschiedenis)

Bestuurs- en nevenfuncties algemeen zakelijk directeur Annelies Meuleman

Bestuurder

- Stichting Drents Museum

Bestuurslid / Penningmeester

- Stichting Behoud Moderne Kunst (SBMK)
- Stichting Into Nature

Bestuurslid

- Stichting MF050

Lid

- Zakelijk directeurenconvent

De bestuurs- en nevenfuncties zijn onbezoldigd.

Bestuurs- en nevenfuncties medewerkers Drents Museum

- Lid Raad van Toezicht Stichting Museum aan de A (MadA)
- Vicevoorzitter Stichting Platform Drentse Musea
- Bestuurslid Beeldenpark De Havixhorst
- Bestuurslid Stichting Mr. J.W. Frederiks
- Bestuurslid Drentse Historische Vereniging
- Bestuurslid Stichting Into Nature Drenthe
- Bestuurslid Nederlandse Registrarsgroep
- Lid CODART
- Lid ArtTable Nederland
- Lid Vereniging van Nederlandse Kunsthistorici
- Lid Jong VNK
- Lid Jong + Kunst + Noorden
- Lid ICOM

BIJLAGE 6

-
- Lid European Association of Archaeologists
 - Lid Drentse Prehistorische Vereniging
 - Lid Netwerk Stichting Van Gogh Europe
 - Lid Hunebeddenbeheergroep
 - Lid Cultureel Hart Assen
 - Adviseur Mondriaan Fonds
 - Jurylid Scriptieprijs Vereniging Vrienden Nieuwe Kunst rond 1900
 - Jurylid Drentse Anjerprijs Prins Bernhard Cultuurfonds
 - Redactie Nieuwe Drentse Volksalmanak
 - Redactie Historische Tijdschrift Fryslân
 - Redactie twitteraccount Journal of Wetland Archaeology
 - Redactie metaaltijdenbundel
 - Redactie en organisatie Night Shift (maandelijkse lezingen/debatavond voor de culturele sector)
 - Recensent NBD Biblion
 - Research Assistant Wet Futures project, Universiteit Wageningen
 - Begeleider werkgroep Amateur Archeologie (onderdeel Drentse Prehistorische Vereniging)
 - Denktank ArtRocks REMIX
 - Denktank ZP Impuls (Stichting Kunst&Cultuur)

De bestuurs- en nevenfuncties zijn onbezoldigd, uitgezonderd de laatste nevenfunctie waar het museum een kleine vergoeding voor ontvangen heeft.

BIJLAGE 7

JAARREKENING 2021

BALANS PER 31 DECEMBER NA RESULTAATBESTEMMING (ALLE BEDRAGEN ZIJN IN €)

ACTIVA		
	2021	2020
Vaste Activa		
Immateriële vaste activa	49.417	15.835
Materiële vaste activa	322.272	396.005
Vlottende Activa		
Winkelvoorraad	89.303	70.487
Debiteuren	151.466	11.496
Vordering Belastingdienst	103.198	43.194
Overige vorderingen	909.957	609.015
Liquide Middelen	6.332.252	5.508.000
	7.957.865	6.654.033

PASSIVA		
	2021	2020
Eigen Vermogen		
Algemene reserve	937.484	687.484
Bestemmingsreserves	2.272.813	1.793.081
Voorzieningen	541.374	504.300
Kortlopende schulden		
Crediteuren	339.335	533.123
Te betalen belastingen	208.891	140.050
Nog te betalen bedragen	3.657.968	2.995.994
	7.957.865	6.654.033

De balans en de exploitatierekening zijn ontleend aan de Jaarrekening 2021, waarbij door UNP Accountants Adviseurs op 16 maart 2022 een goedkeurende verklaring is verstrekt.

BIJLAGE 7

EXPLOITATIEREKENING (ALLE BEDRAGEN ZIJN IN €)

BATEN			
	Realisatie 2021	Begroot 2021	Realisatie 2020
Directe opbrengsten			
Publieksinkomsten	2.098.836	1.827.000	1.026.355
Sponsorinkomsten	25.000	25.000	94.500
Overige directe inkomsten	146.075	100.000	59.563
Indirecte opbrengsten			
Financiële wervingen	196.062	110.000	270.090
Business Club	78.879	95.000	95.750
Fondsenbijdragen	480.518	510.000	25.250
Goede doelen loterijen	343.556	420.000	461.040
Subsidies			
Ministerie OCW (BIS)	100.000	250.000	0
Provincie Drenthe	4.913.699	4.913.500	4.822.079
Gemeente Assen	0	0	313.000
Incidentele Publieke Subsidies	1.130.536	0	550.000
	9.513.161	8.250.500	7.717.627

LASTEN			
	Realisatie 2021	Begroot 2021	Realisatie 2020
Beheerlasten personeel	1.742.020	1.952.678	1.577.899
Beheerlasten materieel			
Huisvesting	1.967.417	2.047.000	1.724.947
Marketing en Communicatie	137.845	136.500	107.390
Bedrijfsvoering	586.943	517.500	494.619
Activiteitenlasten personeel	1.190.520	1.550.322	1.209.113
Activiteitenlasten materieel			
Tentoonstellingen	2.296.706	2.751.500	934.687
Kosten Museumshop	315.151	190.000	184.758
Beheer Collectie	256.413	118.000	262.504
Kosten Events	57.293	27.000	15.827
Educatieve activiteiten	111.010	120.000	33.147
	8.661.318	9.410.500	6.544.891
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	851.843	-1.160.000	1.172.736
Saldo rentebaten- en lasten	0	0	0
Saldo bijzondere baten en lasten	0	0	-6.698
Resultaat	851.843	-1.160.000	1.166.039
Bestemming van het resultaat			
Dotatie aan Algemene reserve	250.000		
Dotatie aan Bestemmingsreserves	601.843		1.166.039

BIJLAGE 7

TOELICHTING OP EXPLOITATIEREKENING 2021

Baten

Net als in 2020 heeft het Drents Museum in 2021 te maken gehad met de gevolgen van het Coronavirus. We zijn een deel van het jaar gesloten geweest en hebben in de maanden dat we geopend waren te maken gehad met diverse regels van het RIVM inzake maximale bezoekersaantallen. We hebben activiteiten moeten annuleren, aanpassen of verplaatsen. Ook dit jaar heeft het museum kunnen rekenen op steun vanuit de overheid en andere partijen. Dankzij deze steun hoeft het museum geen aanspraak te doen op het eigen vermogen om de gevolgen van de COVID-crisis te dekken. Enkele van deze bedragen zijn nog onder voorbehoud van definitieve afrekening in 2022 en 2023.

TVL	588.220
NOW	322.572
Gemeente Assen	310.000
Ministerie OCW (RAOCC BIS)	142.300
Kickstart Cultuurfonds	77.516
Mondriaanfonds	12.500
	1.453.108

Alternatieve exploitatierekening

Hieronder presenteren wij een exploitatierekening zonder de Coronabijdragen die wij hebben ontvangen. Zo willen wij laten zien dat het museum een negatief exploitatieresultaat van € 601.265 over 2021 heeft behaald, voornamelijk als gevolg van de langdurige sluitingen door de crisis. Zonder deze noodsteun zou dit negatief resultaat moeten worden gedekt uit de eigen reserves van het museum. Dankzij deze noodsteun hoeft het museum echter niet op haar vermogen in te teren en kan het haar activiteiten op korte en lange termijn op niveau houden.

	Realisatie 2021
Baten	8.382.625
Lasten	8.983.890
Saldo exploitatie exclusief Coronasteun	-601.265
Ontvangen noodsteun	1.453.108
Saldo Baten en Lasten inclusief noodsteun	851.843

Lasten

De gerealiseerde lasten 2021 vallen lager uit dan de begrote lasten 2021. Door de gevolgen van de COVID-crisis zoals de gedwongen sluiting en de gemaximeerde bezoekersstromen heeft het museum minder kosten gemaakt aan onder meer inhuur personeel en huisvesting. Door het schuiven in de agenda met de diverse tentoonstellingen vallen deze kosten in 2021 lager uit.

Bezoekers

Het museum is in 2021 gesloten geweest tussen 1 januari en 5 juni en van 19 tot 31 december. In de maanden dat het museum wel geopend was, zijn er 108.226 bezoekers binnen geweest. In de periode dat de verlengde tentoonstelling *Henk Helmantel – Meesterschilder* te zien was (begin juni tot begin september) kwamen er ca. 42.000 bezoekers. Van 7 oktober tot 18 december was de tentoonstelling *Viva la Frida!* goed voor ca. 66.000 bezoekers.

Bestemming resultaat 2021

Een deel van het resultaat wordt toegevoegd aan onze Algemene Reserve om daarmee ons weerstandsvermogen op het gewenste peil te brengen. Het overige resultaat wordt gespreid over nieuwe bestemmingsreserves waaronder een Coronareserve als buffer voor de onzekere tijden na de COVID-crisis.

